

LIETUVIŲ
DIENOS

ALICE STEPHENS DAINININKĖS

LITHUANIAN DAYS
OCTOBER, 1955

1955 M. SPALIO MĖN.

TURINYS

CONTENTS

Jonas Kardelis, PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KŪRIMASIS	3
J. Šlepetys, JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA	5
L. B. VALDYBOS NARIAI PASISAKO: St Barzdukas, A. Nasvytis, K. Augulis, J. Stempužis, A. Mikulskis, Ign. Malėnas, Julius Staniškis	6
Julius Kaupas, SURŪDIJĘS GARLAIVIS KAUNO PRIEPLAUKOJ	8
Elena Tumienė, NEMUNO ŠALIES AMAZONĖS, eilėraščiai iš ciklo	9
Kun. Stasys Yla, KULTŪRINĖ LIETUVYBĖ	10
Rapolas Skipitis, MINISTERIO PORTFELIS MAN NEPATINKA.....	10
Kipras Bielinis, ORGANIZACINIŲ KLAUSIMŲ KULTŪROS REIKALAMS	11
PROF. STEPONAS KOLUPAILA, Mokslinio darbo 40 metų sukakties proga.....	12
Ed. Šulaitis, ALICE STEPHENS DAINININKĖS	13
Paulius Jurkus, SPALVOTA PASAKA, dail. P. Kiaulėno kūryba	14
K. Baronas, HAMILTONO LIETUVIAI	16
Karolė Pažeraitė, ARTE SACRA LITUANA, Lietuvių religinio meno paroda Brazilijoje.....	18
KAIP ĮSIKŪRĖ IR GYVENA P. IR N. SPEECHERIAI	19
KĄ VEIKIA SKAITYTOJAI	20

ENGLISH ARTICLES

A TWOFOLD LITERARY TASK by Vytautas Doniela	21
THE LITHUANIAN CHRISTIAN DEMOCRATIC PARTY by P. Vainauskas	22
GEDIMINAS by Vytautas Adomaitis	23
A COMPLICATED DEATH, short story by Juozas Grušas	24
LITHUANIANS MAKE NEWS	25
LITHUANIAN AFFAIRS IN THE AMERICAN PRESS	26

Bernardas BRAZDŽIONIS	Vyr. Redaktorius / Editor-in-Chief
Paul PUZINAS	Meno Redaktorius / Art Editor
Juozas TININIS	Literatūros Redaktorius / Literature Editor
Juozas KOJELIS	Reportažo Redaktorius / Feature Editor
Milton STARK	Anglų klb. vyr. Redaktorius / Senior English Editor
Vytautas ADOMAITIS	Anglų klb. Redaktorius / English Editor

REDAKTORIAI ATSKIROSE VIETOSE / ASSISTANT EDITORS—VL. ADOMAVIČIUS, Boston, Mass.; A. BAJORINAS, Toronto, Ont., Canada; VL. BŪTĖNAS, Chicago, Ill.; AL. ASTAŠAITIS, Detroit, Mich.; J. IGNATONIS, Chicago, Ill.; PR. JOGA, Cleveland, Ohio; J. A. JURAGIS, Sydney, Australia; PR. MICKEVIČIUS, Milwaukee, Wisc.; S. NARKĖLIŪNAITĖ, New York, N. Y.; V. ROCEVIČIUS, Cleveland, Ohio; C. SURDOKAS, Baltimore, Md.; A. ŠALČIUS, Brooklyn, N. Y.; B. RAUGAS, Philadelphia, Pa.; P. W. URBAN, Cleveland, Ohio; A. VINGIS, Melbourne, Australia; V. VOLERTAS, Baltimore, Md.; BR. DAUNORAS, London, Anglija.

NUOLATINIAI FOTO BENDRADARbiai / PHOTOGRAPHERS— BOSTON, MASS.: VL. Adomavičius, P. Bliumas, D. Čibas, K. Gruzdas, R. Lizdeika; BROCKTON, MASS.: L. Reivydas; BROOKLYN, N. Y.: G. Penikas; CHICAGO, ILL.: A. Gulbinskas, B. Lungys, V. Noreika, A. Stelmokas, Pr. Urbutis; CLEVELAND, OHIO: V. Bacevičius, V. Valaitis; ELIZABETH, N. J.: J. A. Ribinski; HARTFORD, CONN.: A. Jaras; LOS ANGELES, CALIF.: Pr. Gasparonis, L. Briedis; MANCHESTER, N. H.: K. Daugėla; NEW YORK, N. Y.: V. Augustinas, V. Maželis; OMAHA, NEBR.: Kun. L. Musteikis; PHILADELPHIA, PA.: K. Baltrukonis, F. Jakaitis, V. Gruzdis, H. Misliuskas; WASHINGTON, D. C.: P. Labanauskas; WATERBURY, CONN.: J. Gaidys, V. Vaitkus; WORCESTER, MASS.: J. Sutkaitis; HAMILTON, ONT., CANADA: E. Gumbelevičius, A. Juraitis; MONTREAL, P. Q., CANADA: V. Juknevičius, L. Stankevičius; TORONTO, ONT., CANADA: J. Dvilaitis, Luna Photo Studio, V. Macas; AUSTRALIA: N. Butkūnas, P. Sakalauskas; SOUTH AMERICA: L. Kančauskas; BROOKLYN, N. Y.: Don. Šulaitis;

ANTHONY F. SKIRIUS, Leidėjas / Publisher

Straipsniai, prie kurių yra pažymėtas autorius arba pridėti jo inicialai, nebūtinai reiškia ir redakcijos nuomonę.

The opinions expressed in signed or initialed articles are not necessarily those of the Editors.

Redakcijos ir Administracijos adresas / Address all Editorial and Subscription Mail to:

9204 SOUTH BROADWAY, LOS ANGELES 3, CALIFORNIA

PHONE: Plymouth 4-1377

"Lietuvių Dienos" yra sujungtos su "Kalifornijos Lietuviu".
"Lithuanian Days" is combined with "California Lithuanian".

Leidžiama kas mėnuo, išskyrus liepos ir rugpiūčio mėn. / Published monthly, except July and August
Atskiro numerio kaina 55 centai Single Copy 55 c.
PRENUMERATA metams — \$5.00 bet kuriame pasaulio krašte. GARBĖS PRENUMERATA \$10.00
SUBSCRIPTION \$5.00 per year in any country of the world. HONORARY SUBSCRIPTION \$10.00
Entered as Second Class Matter June 7, 1950 at Los Angeles, Calif., under the Act of March 3, 1879

This Month's Cover

The Alice Stephens Singers concertizing at Orchestra Hall, Chicago, 1949, with soloists Susan Griška and Ralph Juška. At piano is George Lawner. Conductor Alice Stephens is seen at right. Choir celebrates its 15th anniversary this year.

Back Cover

St. Michael's Church in Vilnius, Lithuania.

Photo by V. Augustinas

"LIETUVIŲ DIENŲ"

PLATINTOJAI

JUNGTINĖSE AMERIKOS VALSTYBĖSE:

Baltimore, Md. — K. Bradūnas; A. Česonis
Bayonne, N. J. — A. Pocius.

Boston, Mass. — Rev. J. Klimas; S. Minkus;
A. J. Jokubaitis; Lith. Furniture Co.; V. Vakauza; Dz. Giedraitis.

Brockton, Mass. — F. Mandeikis; C. P. Jurgelun; K. Keblinskienė

Brooklyn, N.Y. — "Laima"

Chicago, Ill. — A. Auširienė; J. Karvelis;
A. Kartanas; S. Metricks; St. Penčyla;
Shimkus; B. Urbonas; A. Valavičius; K. Babickas; Vl. Būtėnas.

Cicero, Ill. — B. Stangenbergas

Cleveland, Ohio — "Dirva"; V. Rocevičius;
P. Joga.

Columbus, Ohio — S. Viscantas

Detroit, Mich. — P. Polteraitis; "Neringa"
Vl. Pauža; "Gaiva" Refreshments & Gifts;
M. Šimonis.

E. Chicago, Ind. — E. Vilutis

Elizabeth, N. J. — P. Kudulis; A. Rudzitis

E. St. Louis, Ill. — A. Vaitkus

Gardner, Mass. — A. Nakutis.

Grand Rapids, Mich. — J. Belinis

Greenfield, Mass. — A. W. Dėdinas

Hartford, Conn. — J. Sekys; V. Nenortas;
T. Benešiūnas.

Kenosha, Wisc. — V. Gaidelis

Linden, N. J. — A. Liudvinaitienė.

Los Angeles, Calif. — V. Prižgintas

Miami, Fla. — Kun. A. Tamolunas;

Milwaukee, Wisc. — Pr. Mickevičius.

Newark, N. J. — K. Trečiokas

New Britain, Conn. — J. Liudžius.

Omaha, Nebr. — J. Cicėnas; kun. L. Mus-
teikis; K. Palšiūnas; E. Ribokienė.

Pittsburgh, Pa. — Frank Žilionis

Philadelphia, Pa. — J. Karaška; H. Miš-
liauskas; L. Meyer; B. Raugas.

Providence, R. I. — K. Čiočys

Rochester, N. Y. — A. Sabaliauskas; V.
Zmuidzinaitis; Tulip Variety Store - A. Be-
resnevičius

Shenandoah, Pa. — J. P. Mačiulis.

Stamford, Conn. — J. Siugzda

Waterbury, Conn. — V. Vaitkus, J. Gaidys.

Wilkes-Barre, Pa. — V. Ramanauskas; J. V.
Stanislovaitis.

Worcester, Mass. — P. Pauliukonis; "Ame-
rikos Lietuvis".

KANADOJE:

Bedford, P. Q. — V. Brilvicas

Edmonton, Alberta — V. Taraškevičius.

Hamilton, Ont. — J. Pleinys; E. Gumbe-
levičius; Kl. Prielgauskas.

Montreal, Que. — P. Rudinskas; J. Parojus

London, Ont. — K. Kudukis.

St. Catherines, Ont. — A. Dauginaitė

Sault-Ste-Marie, Ont. — V. Mockus

Sudbury, Ont. — V. Montvilas

Ottawa, Ont. — A. Paškevičius.

Pembroke, Ont. — V. Balsys

Toronto, Ont. — V. Aušrotas; A. Kuolas; J.
Smolskis; J. Mažeika; A. Bajorinas; "Tė-
viškės Žiburių" knygynas; Time Cigar
Store; Tulip Lunch; P. Kairys Grocery;
Atlantic Restaurant.

Windsor, Ont. — O. Ražauskienė.

Winnipeg, Man. — S. Bujokas, M. Januška

ANGLIJOJE:

Rev. J. Kuzmickis, 21 Ann Pl., Bradford
5, Yorks.

D. Daunoraitė, 49 Thornton Ave., Lon-
don W. 4.

K. Rožanskas, 7 Gedlings Grove, Notting-
ham.

VYČIAI ĮTEIKIA MEDALĮ KERSTENUI. 42-je Vyčių konferencijoje, įvykusioje rugp. 25-28 d. Newark, N. J., įteiktas pirmasis Vyčių aukso medalis buv. kongresmanui Charles J. Kerstenui už nuopelnus Lietuvos bylai. Momentas iš pokylio metu iškilmingo įteikimo: iš kairės Rev. J. C. Jutt-Jutkevičius teikia medalį, buv. Wisconsin kongr. Kersten medalį priima; sceną stebi gubern. Meyner, burmistras Carlin ir vysk. Justin J. Mc Carthy. Tarp kun. Jutkevičiaus ir kongr. Kersteno matyti Vyčių pirm. Vasiliauskas; toli dešinėje už stalo prel. Ign. Kelmelis.

The Rev J.C. Jutt (left), acting for the Knights of Lithuania organization, presents former Congressman Charles J. Kersten (center) with the Knights of Lithuania medal for latter's efforts on behalf of the Lithuanian people. He headed House committee investigating Soviet atrocities. Event took place at the K of L 42nd annual conv., Aug. 28, Newark, N.J.

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS KŪRIMASIS

J. KARDELIS, Montreal, Que., Canada

Tai yra mūsų tautinio susipratimo, tautinio sąmoningumo, visuomeninio orientavimosi ir politinio subrendimo klausimas.

Niekas neginčija, kad Lietuvių Chartoje surašytieji principai, tikslai ir siekiai yra ne geri ir negyvendintini. Ne. Tai yra vertinga, būtina ir puiku. Tikslai klausimas, kaip tą įgyvendinti?

Šis klausimas keliamas todėl, kad pasirodė, jog Lietuvių Chartos, kurios principų, tikslų ir uždavinių realizavimui yra kuriama Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, įgyvendinimas ne tikrai neina sklandžiai, bet yra susidūręs su daugybe kliuvinių ir dėl to yra sutrukęs pernelyg ilgai, o ir išbaigimui dar netrūksta tų pačių kliuvinių.

Yra nerašyta taisyklė: norint priešą nugalėti, reikia jis gerai pažinti ir veikti ryžtingai. Tat ir kalbant apie PL Bendruomenės organizaciją, reikia pažinti tuos kliuvinius, kurie jos įgyvendinimui pastoja kelią.

Kokie gi tie kliuviniai?

Visų pirma pasakytina, kad ne visose kontinentinėse lietuvių kolonijose jie vienoki. Kolonijose, kuriose naujasis elementas vyrauja, mažiausia buvo kliuvinių, ir jos greičiausia susiorganizavo. Tokios yra Vokietijos, Australijos, Austrijos, Venezuelos Lietuvių Bendruomenės. Tos kolonijos, kuriose naujasis elementas neturi vyraujančios daugumos, daugiau pasireiškė sunkumų. Tokios yra Anglija, Kanada. O tos, kuriose naujasis elementas yra mažumoje, tose daugiausia Bendruomenės organizacija sutiko kliuvinių. Tokios yra Argentina, Bra-

zilija ir pati didžiausioji — J. A. V-bės, su daugiausia ir didžiausiu kliuvinių.

Perdaug vietos užimtų analizė kiekvienos tų kolonijų ir jose pasireiškusių kliuvinių sunkumų. Apsiribokime subendrinimu.

Kenkia Bendruomenės organizacijai per griežtas mūsų srovingumas.

Kenkia Bendruomenei senųjų organizacijų, kur jos yra, ambicingumas, nors Pasaulio Lietuvių Bendruomenė prieš esamas organizacijas nieko neturi, atvirkščiai — visas kviečia į bendrą darbą, neatsižinant savo veikimo.

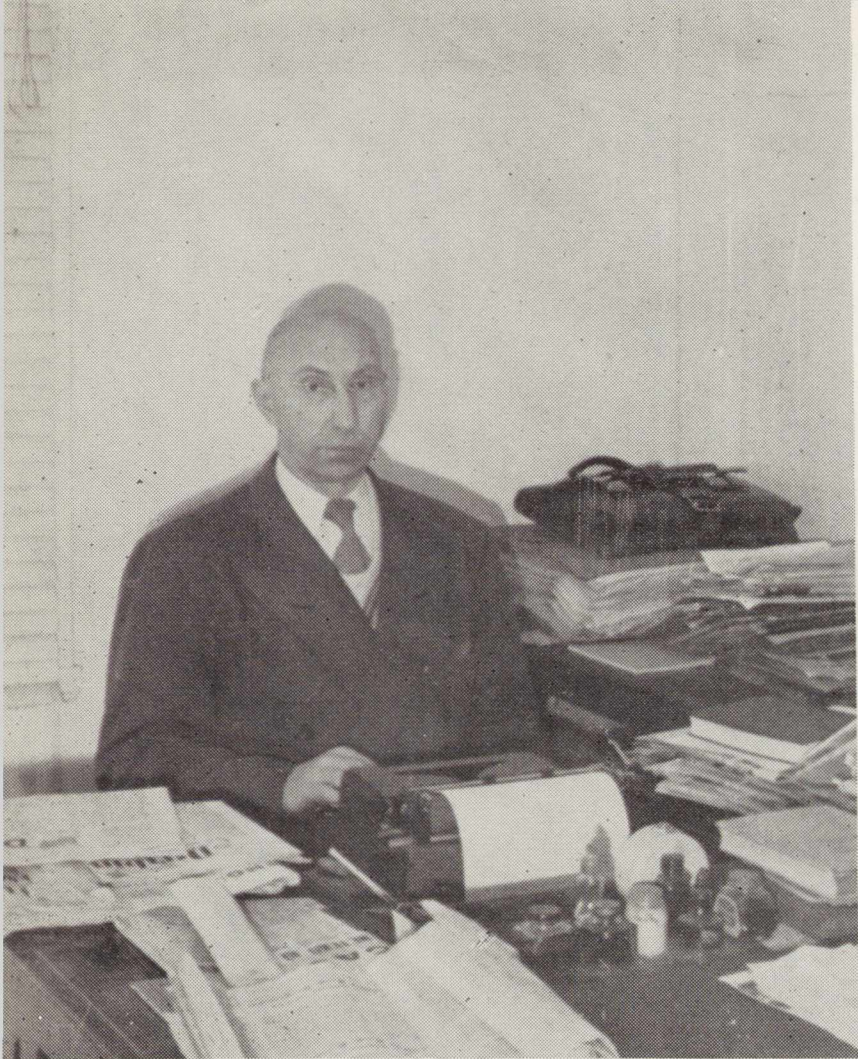
Kenkia Bendruomenei asmeninis ambicingumas, kuris, deja, vis dėlto pasireiškia, nors jam čia neturėtų būti vietos.

Kenkia Bendruomenei kaip pasireiškias ir konfesinis netolerantingumas, nors tai yra ir mažiausiai pasireiškias kliuvingumas.

Kenkia Bendruomenei ir priešiškoji lietuvių vienybei agitacija, kuriai pasiduoda mažiau sąmoningas lietuvių elementas.

Bendrai suglaudus visas kliuvinių priežastis, galima jas apibendrinti, kaip nepakankamą mūsų sąmoningumą ir nepakankamą savarankiškumą. Tai yra reiškiniai, kuriuos tenka turėti prieš akis ne tiek dabarties, kiek ateities atžvilgiu.

Lyginant mūsų organizuojamąją Bendruomenę su kitų tautų bendruomenėmis, visų pirma norisi pasilyginti su žydų bendruomene, nes ši yra tobiliausia iš visų tautinių bendruomenių. Žydų bendruo-

JONAS KARDELIS, Montreal, Que., Canada, žurnalistas, teatro bei muzikos kritikas ir visuomenininkas, Montrealyje išėinančio savaitraščio "Nepriklausomoji Lietuva" redaktorius. Vokietijoje dirbo britų zonoje leidž. "Lietuvių Žodžio" red-je, o Lietuvoje ilgą laiką redagavo dienraštį "Lietuvos Žinios". Aktyvus Žurnalistų S-gos narys.

Jonas Kardelis, journalist, drama-music critic and civic leader. For long years editor of "The Lithuanian Daily News" in Kaunas, He now edits the weekly "Independent Lithuania" published in Montreal, Que., Canada.

menė neturi rašytų įstatymų, kaip Anglija — konstitucijos. Žydų bendruomenėje tačiau veikia tokia griežta tvarka ir tokie stiprūs įstatymai, kad niekas žydų tautos žmonių nei nemano jiems priešintis, o pasipriešinusieji turi nusi-leisti ir paklusti. Tai yra tikra bendruomenė, nes jos nariai — visa žydų tauta.

Mūsų gi bendruomenė panorėjo veikti rašytais įstatymais. Tai gal nėra bloga. Mūsų laikų gyvenimas dar yra reikalingas įstatymų. Tačiau čia pasireiškė labai stambus neapdairumas ar nenumatymas: panorėta viskas daryti iš viršaus, griežtai diriguojant. Tuo tarpu, kaip parodė praktika, reikėjo ypač atsižvelgti į esamas organizacijas, ir ten, kur jos yra, jas reikėjo tikrai apjungti į P. L. Bendruomenę. Gyvenimas pats parodė kelius: Anglijos Lietuvių Sąjunga nepersiorganizavo, bet tikrai įsijungė į P. L. Bendruomenę. Jeigu taip būtų buvę padaryta su Kanada ir J. A. V-bėmis, būtų išvengta labai daug nemalonių nesklaidumų, bereikalingų ginčų, nesantaikų ir kito kartėlio, kuris ne tikrai ilgai paliko nemalonių nuosėdų, kurioms išvalyti reiks nemaža laiko, bet kurios, jeigu nebus radikaliai taisoma, dar ilgai nuodys Bendruomenę. Amerikos Jungtinėse Valstybėse ir Kanadoje, kur veikė ALT ir KLT, reikėjo tikrai jas laikyti Bendruomenės organizacija, ir viskas jau seniai būtų išbaigta, be mažiausių sunkumų.

Žvelgiant į ateitį, reikia pasakyti: Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra ne tikrai reikalinga, bet ir būtina. Norint ją padaryti visų lietuvių organizacija, — o ji tokia tikrai ir turės ir prasmę ir reikšmę, — mums reikia visų pirma stengtis pašalinti visa tai, kas grubiai mus vienus atstumia nuo kitų — tai visa netolerancija: srovinė, politinė, religinė, asmeninė. Visa tai, kas mus skiria vienus nuo kitų, turėtume redukuoti ligi maksimumo, nors ir neatsisakant savo įsitikinimų. Bendruomenei, kaip ir jos vardas rodo, turime apsiungti bendriems tikslams ir uždaviniams. Kuo mažiausia laikymės sroviškumo. Tvirčiausiai įsisąmonininkime principą: Bendruomenei priklauso ir pats mažiausias. Ir pats mažiausias Bendruomenėje turi teisę pasireikšti ir turėti respektą. Bendruomenė neturės sėkmės, jeigu mažieji neturės atspindžio Bendruomenės organizacijoje, jeigu bus laikomasi demokratinio šablono — rinkimai buvo laisvi ir

jie davė esamus vaisius. Vienybės respektas yra būtinas.

Baigdamas, noriu dar pasakyti tai, kas man dabar sunkiu akmeniu gula širdį. Tai A. J. V. bių Lietuvių Bendruomenės reikalas. Kažkaip nepatogu kalbėti apie Bendruomenę, kai iš milijono lietuvių tebeįsavo... 7.000. Manau, kad tai yra radikalaus persitvarkymo reikalas. Manau, kad vyskupas V. Brizgys labai logiškai galvojo ir teisingai pasakė, kad Amerikos lietuviai turi Bendruomenės organizaciją — Amerikos Lietuvių Tarybą. Ją reiktų tiesiog įjungti į P. L. Bendruomenės organizaciją, o išrinktiesiems su sieiti į kontaktus su ALT ir rasti susitarimo modusą.

Tame, kad įvairių kontinentinių lietuvių kolonijų Bendruomenės organizacija reiškiasi savaimingai, nieko bloga nėra. Atvirkščiai — įvairumas yra labai vertingas reiškinys. Sakyčiau, čia tinka palyginimas su katalikų bažnytine organizacija: nesvarbu, ar kunigai barzdas nešioja, ar skuta; nesvarbu, ar kunigai vedę ir turi šeimas, ar gyvena vienuoliškai; nesvarbu, ar mišios laikomos tautine kalba, ar lotyniškai, — bet vienas svarbu — ar pripažįsti Popiežiaus, kaip Kristaus vietininko autoritetą. Ir esi katalikų bažnyčios narys. Ir lietuviams, nesvarbu, kaip organizacija susitvarkiusi savo viduje, kokių vardu vadinasi, — bet svarbu, kad ji priklauso Pasaulio Lietuvių Bendruomenei. Ir esi P. L. Bendruomenės narys.

O Bendruomenės organizacija yra reikalinga bendrųjų uždavinių ir darbų planavimui ir vykdymui. Jų priešakyje stovi mūsų tautos, mūsų kultūros, mūsų pažangos klausimai, kurių išsprendimas įmanomas tikrai visu Pasaulio Lietuvių Bendruomenės mastu.

Kardelis

NAUJA VYČIŲ VALDYBA. 42-je Vyčių konferencijoje, įvykusioje Newark, N. J. rugp. 25-28 d., išrinkta nauja valdyba. Sėdi iš kairės: kun. A. Kontautas, So. Boston, Ma ss., prel. Ig. Kelmelis, Newark, N. J., Aleksandras Wesey-Vasiliauskas, perrinktas pirmininku, Geat Neck, N. Y., Marcella Onaitis, Pittsburgh, Pa. ir Rita Pinkus, Worcester, Mass. Stovi: J. Stukas, Newark, N. J., E. Danielis, Worcester, Mass. J. Sakevich, Newark, N. J. W. Chinik, Pittsburgh, Pa., Betti Tucker, Chicago, Ill., J. Daniels, So. Boston, Mass., Steve Onaitis, Pittsburgh, Pa. ir Frank Vaškas, Newark, N. J.

New officers of the Knights of Lithuania elected at the 42nd annual convention, Aug. 27-28, Newark, N. J.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS posėdžio, įvykusio š. m. liepos 2-3 d., New Yorke, N. Y., prezidiumas: sekr. dr. M. Gimbutienė, pirm. J. Šlepetys, vicepirm. dr. J. Puzinas.
PRESIDING COMMITTEE of the Lithuanian Community of the U. S. in conference, July 2-3, New York, N. Y.

Foto V. Maželio

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA

J. ŠLEPETYS, New York, N. Y.

Laikinasis Organizacinis Komitetas, turėjęs tikslą Lietuvių Bendruomenę JAV-se suorganizuoti, savo darbą baigė. Baigiamuoju žygiu jis pravedė JAV L. B. Tarybos rinkimus ir š. m. liepos 2 d. sukvietė išrinktąją Tarybą pirmajam posėdžiui.

Lietuvių savo paskirtimi, savo tikslais ir savo veiklos apimtimi žymiai skiriasi nuo kitų lietuviškų organizacijų. Ji yra nepolitinė ir nesrovinė. Kai daugelio kitų liet. organizacijų veikla apima tik tam tikrą lietuvių visuomenės dalį, kartais net negausią, turi siauresnius, specifinius tikslus, — srovinius, labdaros, savišalpos ir pan., L. B. vyriausias tikslas yra rūpintis lietuvių išlaikymu išeivijoje ir bendrais visų lietuvių kultūriniais reikalais plačiaja prasme.

Lietuvių Bendruomenė ir jos sudarytieji organai, rūpindamiesi bendrais visiems lietuviams vienodai svarbiais lietuvių reikalais, turi palaikyti nuolatinį tamprų kontaktą su plačiaja lietuvių visuomene, kurios siekius ji vykdo, ir turėti tos visuomenės pasitikėjimą. Tą kontaktą palaikyti, savo norus, samprotavimus ir savo valią reikšti L. B-nės veikloje, lietuvių visuomenė geriausiai gali per jos pačios išrinktus atstovus. Jie ir sudaro L. B-nės Tarybą, kuri drauge su jos vykdomaisiais organais rūpinasi visų L. B-nės tikslų bei siekių sėkmingu įgyvendinimu.

JAV Liet. B-nės Taryba yra vyriausias sprendžiamasis L. B-nės organas. Taryba ir jos prezidiumas renkami trims metams.

Tarp svarbesniųjų L. B. Tarybos nutarimų, padarytų Tarybos posėdyje liepos 2 d. New Yorke, yra: a. artimiausiu laiku įsteigti Kultūros Fondą, b. suorganizuoti L. B. Kultūros bei tau-

tinio ugdymo Tarybą ir toms sritims reikiamas valdybas, c. įvesti solidarumo mokėstį sukelti lėšoms ir nustatyti įnašo dydį 1 dol. L. B. nariui metams ir kt.

Taryba išrinko valdybos pirmininką (St. Barzduką), kuriam pavedė sudaryti septynių narių valdybą ir pristatyti ją Tarybos Prezidiumui patvirtinti. L. B-nės Valdyba sudaryta Clevelande, L. B. Taryba ją patvirtino. Linkėtina jai ko geriausios sėkmės

Redakcijos pasikalbėjimą su Valdybos nariais žiūr. 6 ir 7 psl.

LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS VALDYBA: sėdi iš kairės dr. Algirdas Nasvytis, vicepirm., Stasys Barzdukas, pirmininkas, Kazys Augulis, sekr.; stovi: Julius Staniškis, išdininas, Juozas Stempušis, narys kultūrinei informacijai, Alfonsas Mikulskis, narys kultūros reikalams, Ignas Malėnas, narys švietimui.

COMMITTEE MEMBERS of the Lithuanian Community of the U. S.

Foto V. Bacevičius

Prel. J. Albavičius, Cicero, Ill.

Dr. J. Bajerčius, Chicago, Ill.

Prel. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y.

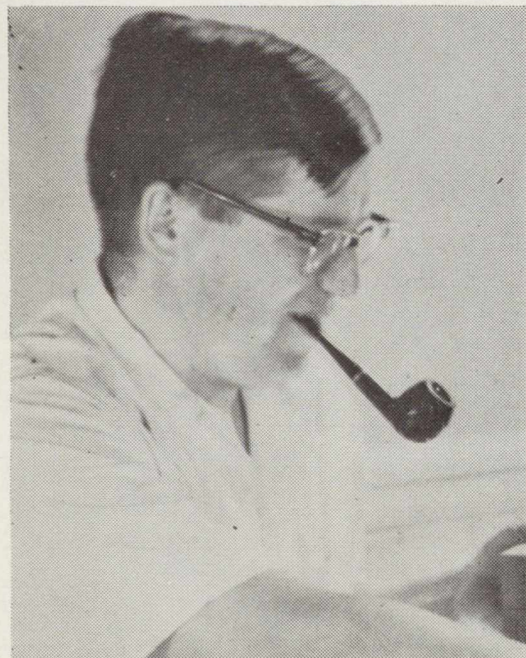
Antanas Bendorius, Brooklyn, N. Y.

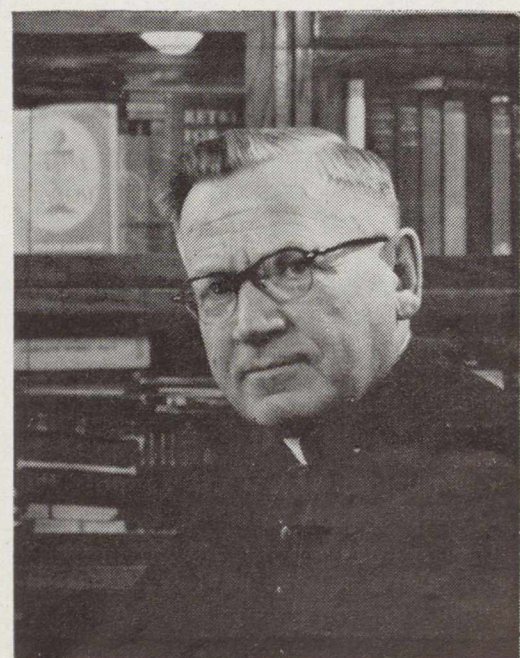
J. Boley-Balevičius, New York, N. Y.

Povilas Gaučys, Chicago, Ill.

Dr. J. Girnius, Dorchester, Mass.

Prel. Pr. Juras, Lawrence, Mass.

Kun. dr. Antanas Juška, Chicago, Ill.

J. Kapočius, So. Boston, Mass.

LB VALDYBOS NARIAI PASISAKO

STASYS BARZDUKAS, Liet. Bendruomenės Valdybos pirmininkas.

— Mums būtų įdomu išgirsti apie naujosios L. B. Valdybos sumanymus, planus ir darbus.

— Apie tai čia būtų perplatu kalbėti. L. B. Valdyba apie savo darbus skelbs biuleteniuose, kurie bus siuntinėjami kaip informacinė medžiaga mūsų spaudai ir radijui. Bendruomenė, būdama lojali tam kraštui, kuriame lietuviai gyvena, kartu siekia, kad lietuviai pasiliktų lietuviu visur ir visada. Dar daugiau: kad protėvių ir tėvų išlaikytą tautinę gyvybę perduotų ir ateities kartoms. Kitas pagrindinis Bendruomenės tikslas—padėti atgauti Lietuvai jos išplėstą nepriklausomybę. Visa tai įtaigos ir valdybos darbus. Iš B. T. nutarimų paminėtini Kultūros Fondo, Kultūros Tarybos ir švietimo Tarybos sumanymai. Galiu pasidžiaugti, kad rugsėjo 3 d. posėdy buvo apsvaistyti ir priimti Kultūros Fondo nuostatai (į KF įeina ir Kultūros Taryba), pagal kuriuos jis ir pradės veikti.

— Ar Bendruomenėje bendrą kalbą randa visi lietuviai?

— Bendruomenėje tam ir yra, kad tokią kalbą bendraisiais reikalais visi lietuviai galėtų rasti. Jai būdingos ypač dvi žymės: Bendruomenė yra lietuviška ir demokratiška. Jos organai renkami ir sudaromi demokratišku būdu. Tenka džiaugtis rinkimų sąmoningumu: rinkdami L. B. tarybos narius, jie neskyrė, kur čia "senasis" ir kur "naujasis" lietuvis.

— Iš spaudos žinome, kad L. B.

Valdyba buvo pavesta Jums, Tarybos išrinktam pirmininkui, sudaryti. Kuo vadovavotės, kviesdami jos narius?

— Valdybos narių kvietimas visų pirma priklausė nuo tų postų, kuriuos jie turėjo užimti. Be tradicinių pirmininko, vicepirmininko, sekretoriaus ir išdininko, B. T. nutarimu, į valdybą buvo įvesti trys specialūs nariai: lietuviškam švietimui, tautinės kultūros reikalams ir kultūrinei informacijai. Valdybon visų pirma buvo kviečiami tie asmenys, kurie buvo išrinkti į Tarybą. Taip valdyboje atsirado abu Clevelande gyvenę L. B. T. nariai — dr. Nasvytis ir muzikas Mikulskis.

Toliau atskiroms sritims buvo ieškoma žmonių su patyrimu. Apkritai į valdybą atėjo tie, kurie turės atlikti patį juodąjį darbą: posėdžiauti, susirašinėti, savo sričių veiklą organizuoti, poilsį ir laiką aukoti.

Suprantama, kad valdyba dar rūpėjo sudaryti iš klyvlandiečių, kad visais atžvilgiais būtų patogiau susirinkti ar susisiekti. Neišeistas iš akių ir visuomeninio pasiskirstymo motyvas, nors nė vienas valdybos narys nebuvo patelktas atstovauti kuriai srovei ar ideologijai.

DR. ALGIRDAS NASVYTIS, vicepirmininkas:

— Kokie Tamstos nuomone yra svarbiausi Bendruomenės uždaviniai?

— Tautinių grupių likimas emigracijoje ar tremtyje yra gerai žinomas. Skaldymasis, tarpusavio ne-

sutarimai greitina tėvynės užmiršimo, nutautėjimo ir su aplinka susiliejimo procesą.

Bendruomenei, kurios nariams te- statoma tik viena sąlyga — būti lietuviais, lengviausia ieškoti to, kas mus visus jungia, ir vengti to, kas skaldo ir skiria.

Svarbiausia Bendruomenės pareiga ieškoti praktiškų priemonių, padedančių išlaikyti gyvą lietuvišką visuomenę, priaugusią tiems didiesiems uždaviniams, kuriems ją ipareigoja pasaulinių įvykių raida.

— Kaip Tamstai atrodo pirmieji Bendruomenės žingsniai JAV-se?

— Paruošiamieji LOKo narių darbai, pirmojo atstovų suvažiavimo dvasia ir pirmojo L. B. Valdybos posėdžio nuotaika aiškiai rodo visų nuoširdų pasiryžimą "ieškoti to, kas mus visus jungia". Tai yra laidas Bendruomenės klestėjimui.

KAZYS AUGULIS, sekretorius:

— Kokių rūpesčių turite pradėdami darbą?

— Mums visiems turėtų labiausiai rūpėti sušaukti į L. Bendruomenę visus lietuvių kilmės žmones: ir tuos, kurie lietuviškai kalba, ir tuos, kurie tėvų kalbą bus jau primirę arba net užmirę. Būtų labai gerai, jei galėtume prisišaukti visus tuos, kurie tebejaucia kraujo giminybę lietuvių tautai.

JUOZAS STEMPUŽIS, narys kultūrinei informacijai:

— Valdyboje yra naujomis pareigomis narys kultūrinei informacijai, kurios srities veiklai jis vadovaus?

— Tiesa, pareigos naujos, bet pats kultūrinės informacijos darbas yra seniai individualiomis pastangomis vykdomas. Man tektų organizuoti informaciją apie mūsų kultūrinius laimėjimus, ypač anglų kalba, kevo-

ti su klaidinga bei tendencinga informacija spaudoje, enciklopedijose, leidiniuose.

— Kaip numatoma tatau vykdyti? Ar L. B. šiam tikslui leis savo leidinį?

— Manau, kad ne. Jau yra leidžiama kultūrinės informacijos periodikos (pav., naujausias "Lituanus" ir kt.), kurią mums tektų tinkamai paremti, sutelkti daugiau kvalifikuotų bendradarbių. Tačiau L. B. svarstys galimybes išleisti atskirų didesnių veikalų apie mūsų tautinę kultūrą.

— Ką manote šiam darbui pasi-
telkti?

— Netrukus bus suorganizuotas kultūrinės informacijos biuras, kuris apsvaistys kultūrinės informacijos darbo barus. Aišku, kad ir toliau šioje srityje teks plačiai remtis individualia iniciatyva ir talka. Tačiau bent šioke tokie organizuotos veiklos pradai padės užkaišioti mūsų kultūrinės informacijos spragas, ypatingai svetimomis kalbomis.

ALFONSAS MIKULSKIS, narys kultūros reikalams:

— Kodėl Jūs tautinės kultūros darbą laikote ypač reikšmingu L. Bendruomenės veikloje?

— Tautos kultūra — jos dvasinė stiprybė. Teisingai yra pasakyta, kad didelės ir mažos tautos yra didelės ar mažos ne gyventojų skaičiumi, bet savo kultūra. Kitiems tegalime imponuoti tik savo dvasinė stiprybe, savo kultūra.

Šiandien kaip tik mes susiduriame su dviem klausimais: išlikti sąmoningais kultūringais lietuviais ir išryškėti kitų tautų tarpe, užimponuoti ir surasti draugų Tėvynės laisvės kovą laimėti. Šiems tikslams pasiekti matau tik vieną kelią, tai visų geros valios tautiečių bendromis pastangomis kiek galima suintensyvin-
ti kultūrinę veiklą, nes rimti mūsų kultūriniai pasireiškimai visuomet susilaukė svetimųjų gerų įvertinimų ir rimto dėmesio, o dažnai net nustebimo. Savo gi tautiečiams buvo dvasinė atrama ir pasididžiavimas. Iš savo pusės šiam darbui organizuoti pažadu visas jėgas bei sugebėjimus.

— Kurioms kultūros sritims kreip-
site ypatingą dėmesį?

— Trumpai tariant — visoms, nes visos kultūrinio darbo sritys yra lygiai brangios ir svarbios. Bet pirmasis dėmesys, be abejo, bus toms, kurios silpniausiai reiškiasi ar daugiausia sunkumų turi pasireikšti.

— Kurių priemonių bus imamasi kultūriniam darbui suintensyvinti?

— Kultūriniam darbui suintensy-
vinti numatyta įkurti Kultūros Fon-
dą, su 25 asmenų taryba iš meno ir mokslo darbuotojų, kuri kartu su L. B. Valdyba kultūrinį veikimą ap-
tarytų, planuotų, telktų lėšas ir viso-
keriopai skatintų bei remtų.

DAUG RANKŲ DIDŽIA NAŠTĄ NEŠA, — sako mūsų liaudies išmintis. Didieji dailininkai, kaip senųjų laikų Diureris, Grjunvaldas, ar naujųjų Rodin, Kolbe, Wieralt ir kt. rankų pozomis yra kartais daugiau išreiškę negu veido bruožais. Štai keletas rankų pozų iš LB tarybos narių suvažiavimo. Ką jos sako? Pabandykime spėti: 1. Kiekvienas turim savo siekius ir savo darbą, 2. Kaip Dievas duos, taip ir bus, 3. Turim dirbti vieningai, 4. Ne visada pritaria kairė, ką daro dešinė, 5. Feci quod potui, faciant meliora potentes, 6. Taip dirbti vienas ma-
lonumas!, 7. Pradėtas darbas — pusė darbo, 8. Viskam esu pasirengęs, 9. (Viešnios nuomonė iš šalies) Pagyvensim — pamatysim.
"MANY HANDS CARRY A LARGE BURDEN", says an old Lithuanian proverb. These hands belong to committee members of the Lith-
uanian Community of the U. S. Convention in New York, July 2-3, was well attended.

IGNAS MALĖNAS, narys švietimui:

— Kurie darbai numatomi arti-
miausioje ateityje švietimo srity?

— Lituanistinis švietimas JAV-se dėka tikrai idealistiškai nusiteiku-
sių švietėjų, kiek šių dienų sąlygos leidžia, vyksta ar tai lietuviškose parapijų ar tai šeštadieninėse mo-
kyklose. Tai prasidėjo ir vyksta spontaniškai, dažniausiai pačių mo-
kytojų iniciatyva ir rūpesčiu. Tatai rodo jų tautinį sąmoningumą, gilų liet. reikalų supratimą. Tą patį ga-
lėčiau pasakyti ir apie eilę mūsų in-
teligentų, kurie kaikur mokytojams taip pat mielai talkininkauja.

Mūsų idealas, kad visose liet. pa-
rapijų mokyklose lituanistinis švie-
timas gautų vietos bendrinėse pa-
mokų lentelėse. Tiesa, kai kuriose vietose, šviesesniųjų klebonų ir se-
selių mokytojų dėka tai jau padary-
ta arba daroma. Jiems pagarba ir gilus ačiū. Tikiu, kad ir kitų vieto-
vių liet. mokyklų laikytojai kalba-
majai santvarkai anksčiau ar vėliau
pritars ir sudarys seselėms mokyto-
joms sąlygas įtraukti lituanistinius
dalykus į bendrinę pamokų lentelę.
Kur tai jau realizuota, gaunama tik-
rai gražių rezultatų.

Pagrindinėms lituanistinio švieti-
mo gairėms žymėti bus sudaryta iš
švietimo srities specialistų švietimo
Taryba.

— Kaip yra reikalai su lituanisti-
nių dalykų programomis?

— Liet. kalbos programos apmes-
tos jau, berods, prieš trejetą metų.
Jos paruoštos JAV-bių rytinių sričių
Liet. Mokytojų S-gos rūpesčiu. Savo
linkme bei forma jos gerokai pri-
mena Nepr. Lietuvos mokyklose
vartotąsias. Tačiau mokykloje be-
dirbantiems mokytojams išaiškėjo,
jog čionykštėms sąlygoms jos esan-
čios kiek per daug teoretinės. Mo-
kytojams labai praverst praktiškes-
nės, itin konkrečios programos. To-
dėl grupė seselių mokytojų net yra
bandžiusi pradžios mokyklai tokį
praktišką programos tipą rengti.
Tik gaila, kad ir kalbamasis darbas
tuo tarpu nėra baigtas. Vadinasi,
darbas laukia ir šioj srity.

— Jei dar nėra konkrečios progra-
mos, tai su lituanistiniais vadovė-
liais ir lit. literatūra irgi tur būt ne
geriau?

— Ši sritis tebėra formavimosi
stadijoje. Pradžios mokslui kanadie-
tis A. Rinkūnas daug davė, aprūpin-
damas "Kregždutėmis" tris pirmuo-
sius skyrius. Vidurinei mokyklai tu-
rime A. Bendoriaus geografiją, o
V. Sruogienės - istoriją. Tačiau vi-
sos eilės vadovėlių dar trūkstame.
Taip pat trūkstame skaitinių mūsų
paaugėliams ir jaunimui. Kalbant
apie tai, norisi pabrėžti, kad jau lai-
kas pagalvoti ir apie Lietuviškąją
enciklopediją jaunimui. Ji turėtų
Nukelta į 15 psl.

Dr. Vincas Maciūnas, Philadelphia, Pa.

Inž. Antanas Rudis, Chicago, Ill.

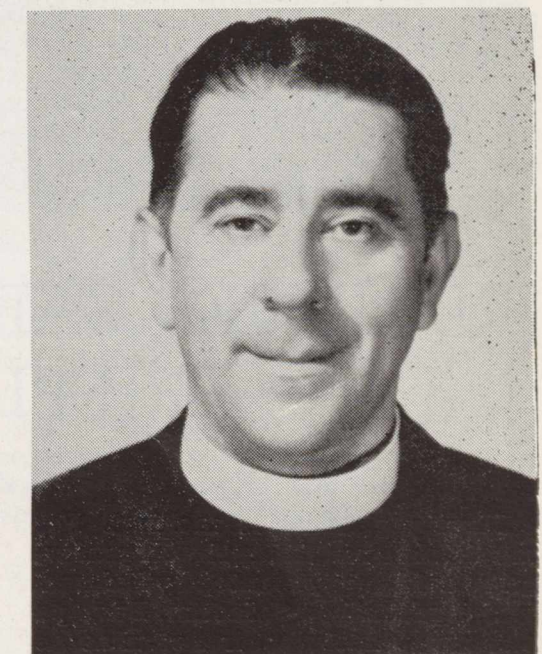
K. Musteikis, Chicago, Ill.

Jokubas Stukas, Hillside, N. J.

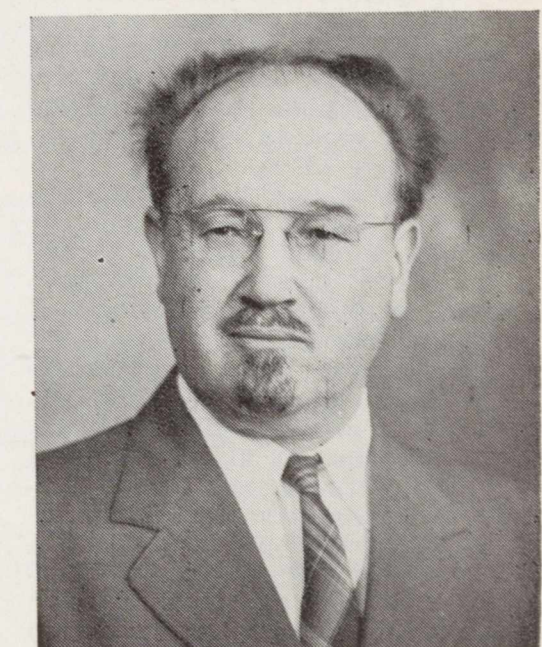

M. Reklaitis, Chicago, Ill.

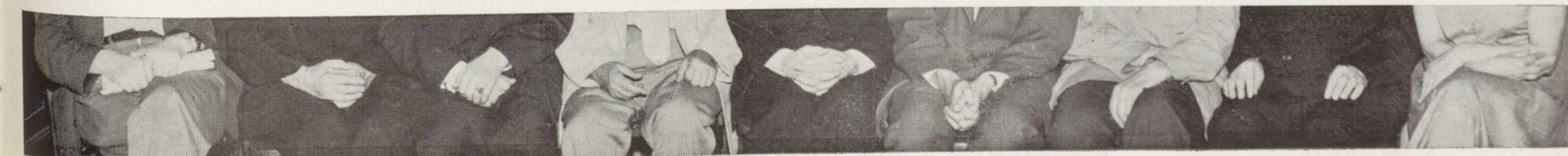
Kan. V. Zakarauskas, Chicago, Ill.

LB TARYBĄ išrinkta 27 nariai. Čia deda-
me 17. Kiti yra: valdybos pirm. St. Barzdu-
kas, A. Mikulskis, ir dr. A. Nasvytis — val-
dybos fotografijoje (5 psl.), dr. M. Gimbu-
tienė, J. Šepetys ir dr. J. Puzinas — prezi-
diumo fotografijoje (5 psl.), kun. Št. Yla
10 psl., prof. Št. Kolupaila — 12 psl. ir
R. Skipitis — 17 psl. Hamiltono grupėje.
Trūksta kun. B. Suginto.

Prof. J. Žilevičius, Elizabeth, N. J.

Foto V. Maželis

BELETRISTAS JULIUS KAUPAS, Derborn, Mich.

AUTHOR JULIUS KAUPAS, Dearborn, Mich.

Julius Kaupas, iš profesijos gydytojas, tremtyje debiutavo su pasakojimais iš mūsų senjojo Kauno, vardu "Daktaras Krištukas Pragare", už kuriuos 1947 m. laimėjo Liet. Raudonojo Kryžiaus Jaunimo literatūros premiją.

Kaupas pasaką surealina, bet ji palieka fantazijos pasaulyje; realybę suromantiną, bet toji romantika nesentimentali; jis pasakoja su lengva šypsena, mėgsta paslaptinius "nuotykius", kurie sakytini tarp kabučių, nes autoriui jie tiek teverti, kiek padeda sudaryti kažko nepaprasto įspūdį, aptraukti jį savotiška paslaptimi, išgauti nuotaiką.

SURŪDIJĘS GARLAIVIS KAUNO PRIEPLAUKOJ

Jėzuitų gimnazijos mokinys Petras Saldukas liūdnai žingsniavo prieplaukos pakrante, vilkdamas sunkų portfelį po pažastim. Buvo pasibaigęs trimestras, ir Petrus nešėsi du dvejetukus dienyne, baugiai galvodamas, ką tars jam tėvas. Tėvas sėdės salione, šikandęs pypkę, ir skaitys laikraštį. Suraukęs kaktą, jis atsivers dienyne, peržiūrės pažymius ir ims rūščiai bartis, nurodydamas, kad jis savo vaikystėje buvo pirmas mokinys klasėje.

Aleksoto šlaitas baltavo anapus užšalusio Nemuno, apžėlęs nuogais krūmais. Tamsūs debesys plaukė paniūrusiu dangum. Kažkur šūkavo vežikas, ragindamas arklį.

Paskui tėvas nusijuos diržą...

Petras pamažu kėpnojo gelžkeliųko bėgiais, apimtas vis didėjančios nevilties. Nykus ir pilkas žiemos peizažas, rodos, tik didino jo liūdesį ir baimę. Visa skendėjo beprasmybėje — ir bažnyčių bokštai senamiesčio, ir aptrupėjusi pirtis, pro kurios langą veržėsi garų srovė, ir net riestinių virtinės krautuvės lange. Pro šalį žingsniavo gedulinga laidotuvių procesija. Juodom gūniom apdengti arkliai vežė karstą. Iš paskos sekė nuliūdusi minia. Petrai dingtelėjo, kad gal iš tiesų geriau mirti. Tada jam nereikėtų bijoti tėvo barimo ir diržo. Jis gulėtų grabe ramus ir abejingas, ir visi namiškai raudotų, visiškai pamiršę jo dienyne su blogais pažymiais.

Panašiai galvodamas Petras pasiekė prieplauką ir nusileido žemyn. Krantinėje sniegas vietomis buvo ištirpęs ir pro tarpus buvo matyti medžio skiedros, pilki žievės gabalai, bonkų šukės ir įkalti į žemę aprūdyję metalo žiedai. Pakvipo žibalu, žuvinim ir smala išteptais baidokais. Petras paspyrė konservų dėžutę, ir ji barškėdama nulėkė ant apgriuviusių plytų.

Petras neskubėjo. Jis apžiūrėjo įšalusius laivus, nuo inkarų kabančius ledo varveklus, ant kranto išvilktas valtis ir apsnigtų rąstų krūvas.

Staiga kažkas šūktelėjo jį vardu, ir Petras krūptelėjo.

Ant ledo staipės Vincas Brinka, apsiivyniojęs kaklą raudonu šaliku, užkėlęs koją ant įšalusio vairo, ir plačiai šypsojos!

— Eikš, Petrai, išduosiu tau vieną paslaptį! — Oriai mostelėjo jis ranka. — Mesk portfelį man ir šok žemyn. Nebijok, ledas storas! Ir aš šokau.

Petras nusiriogolino žemyn.

— Kokią paslaptį? — susidomėjo jis.

— Eime, — Vincas pamerkė akį ir paslaptinai šyptelėjo, — pamatysi pats.

Jie pasileido bėgte per prieplauką, čiuoždami per žalią ledą su įšalusiais oro burbulais. Vaikai buvo primėtę akmenų senų skarmalų, ala

butelių ir popiergalių. Petras trumpai stabtelėjo ties žvejų iškapota eketė, minutei pagautas pagundos trenkti dienyne į prieplaukos dugną. Tačiau jis tos minties atsisakė ir įspraudęs kišenėn kažkieno pamestą plūdę nubėgo Vincui iš paskos.

Antroje prieplaukos pusėje skleidės tuščias pusiausalis, nuaugęs šnerančiais karklais ir sudžiuvusių piktžolių stagarais. Vincas sustojo ties senu garlaiviu, pusiau ištemptu ant kranto, ir išdidžiai įrėmė rankas į šonus.

— Kaip tau patiktų būti tokio laivo kapitono? — nusijuokė jis. — Vakar jį suradau ir dabar jis mano.

Petras pakėlė nustebusias akis. Pasviręs kaminas buvo įsirėžęs į dangų raudona dėme. Didžiulio rato apačia buvo įšalusi į ledą ir apnešta sniegu. Pro aptrupėjusių dažų tarpus veržėsi rūdys. Keli apskriti langai buvo išdaužti. Juodom raidėm įrašytas garlaivio vardas "PALANGA" buvo išblukęs ir sunkiai beišskaitomas.

— Puikiausias garlaivys, — tęsė susižavėjęs Vincas. — Ar nesakiau? Bet palauk, brolyti, čia dar ne viskas. Lipkim į vidų.

Jis sugriebė gėlėtais tapetais aplipdytą lentą ir, užkėlęs viršūnę ant denio, kitą galą nutrenkė ant akmenų.

Svyruodami jie užkrypavo viršun.

Denio grindys buvo apsnigtos ir tuščios. Vietomis žibėjo sudužę stiklai ir surūdiję vinys. Vincas trinktelėjo kumštimi į sieną, ir kažkokia geležėlė iškrito iš lango.

— Matai, kokios sienos? A? Viena geležis! Tikras karo laivas. O čia laiptai žemyn.

Vincas atvėrė siauras duris su klibančia rankena, ir iš siauros angos paplūdo pelėsių kvapas.

Kajutė skendėjo prietemoj. Pro du išdaužtus langus vėjas buvo pri-nešęs sniego ant suolų. Grindys mirgėjo senais laikraščiais ir skudurais. Kampe kėpsojo senas lagaminas su duonos kampu.

— Vietos kiek nori! Gali miegoti ir valgyti ir brangenybės slėpti.

— Brangenybės? — nustebė Petras.

— Na, žinoma! — nerūpestingai pastebėjo draugas, sėsdamas ant stalo. — Aš tik dar niekam savo plano nesakiau. Pavasarį, kai tik ledas sutirps, aš nusiperku anglių ir plaukiu į Pietų Jūras perlų žvejoti. Matei Laisvės Alėjoje pas Goldwasserį lange perlų karolius? Kaštuoja 100 litų, o pietuose jūros dugnas jų pilnas. Prisirenki tokių kriauklių ir kiekvienoj kriauklėj po perlą. Žinoma, vienas neplauksi, bet jei tu prisidėtum ir dar Kazys su Jonu, būtų visa įgula. Motiejuko tai neimčiau, nes juo pasitikėti negalima, jis viską tuoj mamai išduoda.

Petras minutę dvejojo:

— Bet kad garlaivys truputį apgadintas.

— O, tas tai vieni niekai. Kalvis štrimpa ateis su plaktuku, kaukšt, kaukšt, ir pataisyta. Laivas visai tvarkoj, tik vardas nekoks. Pavadin-sim jį "Mėlynu Banginiu" ir limonado bonką sudaužysim į priekį. Visus laivus taip krikštyja.

Tokiais argumentais nebuvo galima abejoti, ir Petro akys ėmė šviesti.

— Gerai sakai, — pritarė jis. — O kur rūdys matyti, uždažysim, kad nelįstų į akis. Bet kaip, sakyk, mašinos?

Jis užlėkė laiptais aukštyne ir vėl nulindo į laivo dugną, padengtą ledo sluoksniu. Išvydęs didžiulius ratus, palubėj išraitytus vamzdžius ir keistas rankenas, Petras buvo galutinai pritrenktas nepaprastos laivo didybės. Jam prisiminė filmos apie barzdotus piratus, geriančius vyną iš statinių, po palmėmis užkastos lobių skrynios ir nuotykingas gyvenimas, kitoniškas negu čionais.

— Bet žinai, Vincai, reikėtų tada piratų vėliavą iškelti ant stiebo. Tada visi mūsų bijos ir bėgs, o jūrų plėšikai manys, kad mes jų draugai. Gi jei atplauks koks karo laivas, pasakysim, kad čia mes, o ne piratai.

— Nebloga mintis, — patvirtino Vincas.

Pagaliau jis užsidangino ant kapitono tiltelio ir įslinko kabinon. Vincas paskambino palubėj kabantį varinį varpą.

— Jeigu užpuls žmogėdros, budintis paskambina varpu, visi subėgam, bum! bum! iš šautuvų, ir žmogėdros klykdamai plaukia atgal.

Petras uždėjo rankas ant vairuojamo rato ir bandė pasukti.

Vincas nusijuokė:

— Vairas įšalęs, nepakreipsi. Bet pavasarį — bus kas kita!

Petras pažvelgė pro langą. Už Karmelitų bažnyčios rūko fabriky kamina. Kažkur sušvilpė traukinėlis. Kitu prieplaukos krantu vaikštinėjo žmonės, kurie nieko nežinojo apie bręstančius didelius planus. Petrui vaidinosi geltona mėnulio pilnatis virš šnerančių palmių, sūrus vanduo, pilnas milžiniškų banginių, ir jų laivas su juoda vėliava ant stiebo, skriejantis per blizgančias bangas. Jis stovės toje pačioje kajutėje su šautuvu ant peties, nudegęs saulėje, drąsus, su perlų pilnom kišenėm, o beždžionės sėdės ant kamino ir valgys bananus. Jis apvažiuos pusę pasaulio, gi kai sugrįš, dūdų orkestras sutiks jį. Laikraščiai įsidės jo nuotrauką ir tėvas išdidžiai sakys kaimynams: tai mano sūnus. Visi vaikai pavydės jam ir mergaitės sekios iš paskos, prašydamos nuvesti pavalgyti itališkų ledų. Jo širdis ėmė smarkiai plakti. Jo pasitikėjimas grįžo atgalios, ir jis pamiršo savo baimę. Dienyne su dvejetukais nuplaukė kažkur toli, išstumtas svarbesnių dalykų ir nebeskaudino jo daugiau.

Pagaliau abu nuotykių ieškotojai nusileido nuo laivo ant ledo. Pasičiuoždami jie perbėgo į krantinę. Atsisukę jie dar sykį pažvelgė susižavėjusiom akim į surūdijusį garlaivį, kuris netrukus suplevėsuos vėliavom, sugaus džiugiom sirenom ir šniokšdamas nuneš juos į žvaigždėtus okeanus.

— Tai viso! — šūktelėjo Vincas, mostelėjęs ranka. — Rytoj vėl čia susitiksim.

Petrukas nusijuokė. Vaizduotėje pergyventi nuotyčiai pripildė jo krantinę keistos drąsos.

— Jeigu mes žmogėdros nebijosim, būta čia ko drebėti dėl poros dvejetukų!

Jis pasileido tekinas namo, ir jo kojos niekad nebuvo tokios lengvos kaip dabar.

Julius Kaupas

Elena Tumienė

NEMUNO ŠALIES AMAZONĖS

Ištraukos

IVADAS

Lietuviškų laukų plaštakės!
Jūs skirtingos nuo savo graikių sesių,
Kaip skiriasi Rambynas nuo Parnaso...
Kokios jūs trapios... tartum naujai nulietos šviežio vaško
[žvakės,

Ir jūs kieta valia — krivių krivaičio kanklių stygos...
Nustoki gąsdinus, juodake ragana, tamsi naktie!
Skambėkit vamzdžiai ir skudučiai prie sūnelio vygės —
Nemirusi dar jų dvasia ir jų garbė narsi
Lietuvės motinos legendoje, nei jos širdy.
Kalbėk, širdie!

II. LIUTAURO ŽMONA

Griausmu "valio" aidėjo po senosios pilies aikštę,
Kada žvalus, kaip žaibas, švystelėjo atjaunėjęs kunigaikštis
Liutauras juodam šarve ir išvedė karius į kovą žūtbutinę,
Nors vakar dar be mūsų jis žadėjo užleisti miestą ir tėvynę.

Tai ji — kunigaikštienė — taip planus pakeisti įkalbėjo;
Liekna, liūdna ir išdidi, kaip juoda tulpė vakar menėje sto-
[vėjo
Ir prie krūtinės drebančią raudoną rožę spaudė saujoj...
Tai ji, tai ji kovai vėl uždegė jo širdį ir jo kraują;

Dabar kaip keršto angelas jis veja bėgančius gudus.
Staiga! O Viešpatie! Ant juodo šarvo štai pražįsta, ach! rožė
Kruvina. Ar tai klaida? Juodajam karvedžiui šalmą atvožia

Pats kunigaikštis atbėgęs iš pilies, — sako, — išgirdęs perga-
[lės vamzdžius;

Gi nuo jo rankų amžinybėn išskrendąs drugys,
Tai ji — žmona — jo Gražina — šis mirštąs nemarusis karvedys.

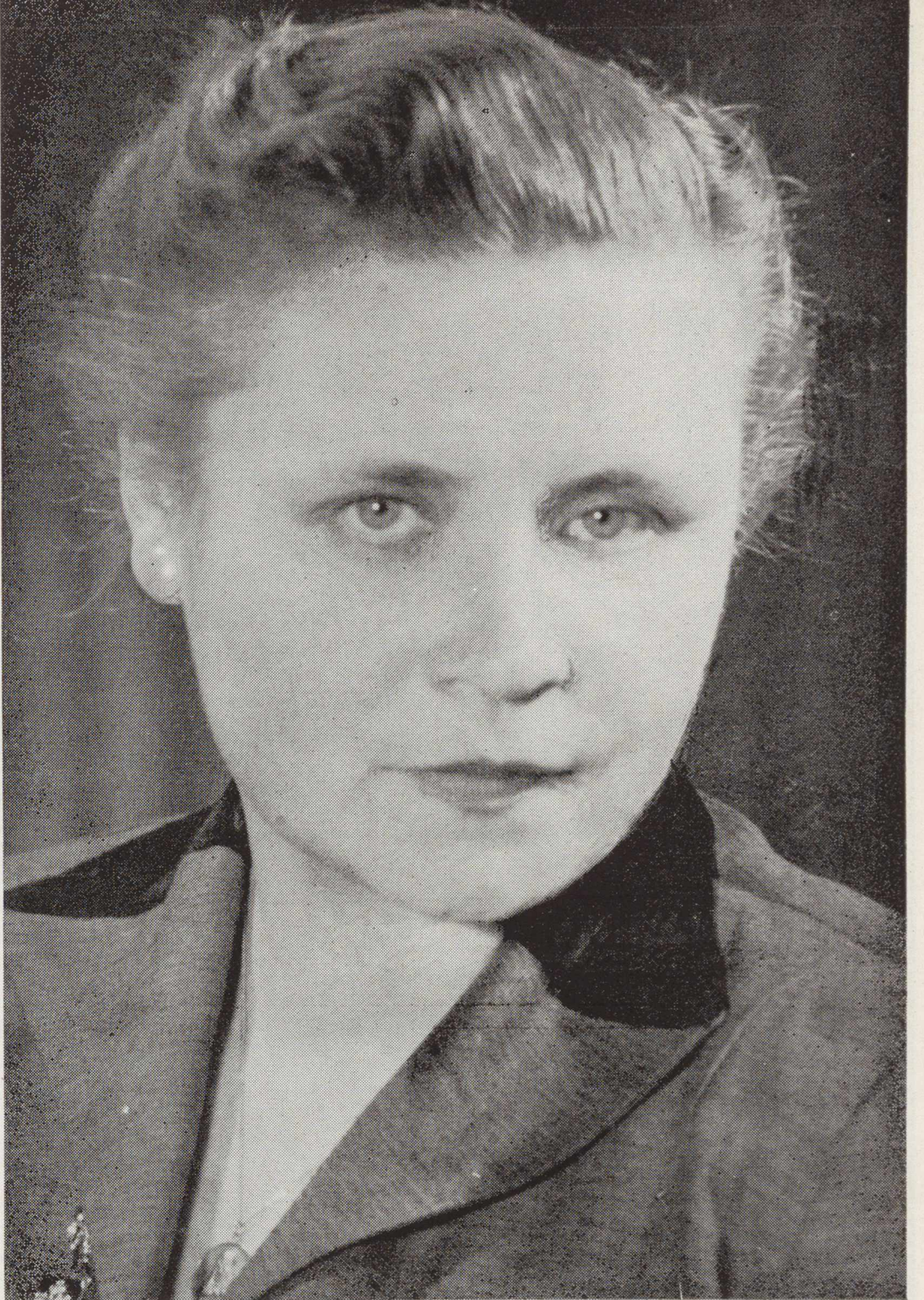
III. GRAFAITĖS PLIATERYTĖS MIRTIS

Visad didžiavosi senasis grafas, ponai,
Kad jo Emilija vienodu grakštumu
Baliuose šoko kotiljoną
Ir skraidė aitvaru laukuos ristu žirgu...

Jūs smunkate gilyn — man rodos — o skliautai, štai, verias,
Nes aš su atnaša kylu, kaip aukuro šviesusis dūmas,
Kaip prakaito ir kraujo garas
Nuo gimtų lygumų, kalvų ir krūmų...

Kam gi tos jūsų ašaros? Ach, Dieve mano,
Štai saulėj žaidžia tūkstančiai fontanų...
Gerai, kad priklaupėt ir nuėmėte kepures;

Šventas Kazimieras, mūs karalaitis, atėjo pasiimti manęs
Į savo pulką raitelių baltų, sega man žvaigždę prie širdies.
Didi garbė, Jūsų Šviesybe. Einu. O, spindesys žvaigždės!...

POETĖ ELENA TUMIENĖ, Los Angeles, California.

ELENA TUMIENĖ, poet, teacher, Los Angeles, California.

Elena Tumienė (Valiūtė) mūsų poezijoje yra naujas vardas, tik šiais metais pasirodęs periodikoje ir savo originalumu atkreipęs skaitytojų ir literatų dėmesį. Pasirinkusi griežtai apręžtą soneto formą, Tumienė jungiasi į naujųjų šio pokario Europos poetų eilę, kurie šių dienų griuvėsiuose ir chaose ieško naujos kūrybinės dvasios, saistomos tvirtų dėsnių.

Pažymėtinas Elenos Tumienės laisvas ritmo moduliavimas ir savitai, istoriniais momentais bei personažais, interpretuojamas, gaivus ir šviežumu pagaunąs patriotinis motyvas. Panašių, siužetinių eil. daugumas sudaro jos rengiamą poezijos rinkinį "Karaliai ir Šventieji".

DR. VYDŪNUI MIRUS

Tu Patriarcho Pranašu anuomet pavadintas.
Per amžius Tavo ši garbė tebūnie. .
Kaip gintaras prie Baltijos gimdytas ir brandintas,
Nesuprastas savų ir svetimų kankintas... Vydūne,

Dar neseniai meldeis už tautą —
Tu jos žynys, jos vaidila ir krivė...
Daina, žodžiu ir mintimi Tavo maldauta,
Kad Lietuva kryžiun prikalta, likt nemirus.

Iš tolumų, tamsynių ir pavėsių,
Didysis Slėpinys Tave kaip žvaigždę šviesią
Užsidegė žibėt melsvojoj amžinoj tėvynėj;

Kai ten Aukščiausiam Dieviškajam Parlamente
Svarstys mūs žemės kančią šventą,
Tu paprašyk šviežios ugnelės aukurai Rambyne...

1953. II. 24

Elena Tumienė

Ministerio portfelis man nepatinka

RAPOLAS SKIPITIS, Chicago, Ill.

Vokiečių - rusų karo pradžia

Niekas mūsų neturėdavome tiek daug žinių, kaip žurnalistas dr. Pr. Ancevičius. Jis savo bute turėjo gerą radijo aparatą ir drąsiai klausė žinių iš Londono ir iš kitur. Įdomiausių žinių jis mums parnešdavo iš kitų tautų žurnalistų. Apie karo pradžią datą irgi pirmasis sužinojo dr. Ancevičius iš Amerikos žurnalisto. Tai buvo dar visą savaitę prieš karo pradžią. Kadangi dr. Ancevičiaus mums parneštų žinių dauguma pasitvirtindavo, tai ir žinių apie karo pradžios datą laikėme tikėtina. Čia turiu pažymėti, jog tie "mes", kuriems dr. Ancevičius papasakodavo ir slapčių žinių, tai nebuvo visi Berlyno lietuviai, o tik koks dešimtukas arčiau mūsų draugijos štabo stovinčių tremtinių ir Lietuvos atstovybės žmonių. Už klausymą Londono, Amerikos ir kitų demokratinių valstybių radijo bei už skleidimą žinių, girdėtų iš Vokietijos priešų radijo grėsė kacetos, o kai kada net ir mirties bausmė. Žinia apie karo pradžios datą buvo visiems labai įdomi, todėl neiškenčiau ir vienam kitam savo bičiuliui tos žinios nepasakęs. Keliom dienom prieš karą, sutikęs gatvėj Kaune žinomą inž. Feliksą Vizbarą, juokais pasakiau, kad pats vokiečių vyriausio štabo viršininkas man pranešė, jog prieš rusus puolimas prasidės sekmadienį, birželio 22 dienos anksti rytą. Inž. Vizbaras nusišypsojęs juokais pagyrė mane už gerų ryšių užmezgimą, bet aiškiai mačiau, jog mano žodžiams nedavė jokios reikšmės. Bet kai karui prasiūdėjus vėl sutikau tą patį Vizbarą, jis jau iš tolo man šypsojos, priėjęs sveikino mane dėl mano sugebėjimo patirti kariškas paslaptis ir pakvietė į kavinę, pridurdamas: "Už tokias žinias nepagailėsiu ir savo maisto kortelės tamstą pyragaičiais pavaišinti".

Birželio 22 d. 5 val. ryto telefono skambutis. Kadangi šeštadienio vakarą eidamas gulti ir atsigulęs galvočiau, jog rytą turi prasidėti karas, tai ir miegojau labai jautriai ir telefono skambutį išgirdęs supratau, kokių reikalu jis skamba. Pakėlęs ragelį išgirdau dr. Ancevičiaus balsą:

— Sveikas, pirmininke. Pats sau miegi, o Lietuvoj jau eina mūšiai... Karas jau prasidėjo 2 val. ryto. 7 val. renkamės draugioj, o iš čia eisim iš bolševikų atsiimti Lietuvos pasiuntinybės namų. Mudu su Vaitiekūnu kviečiame visus, kuriuos tik galime pasiekti.

7-tą valandą ryto jau buvau draugioj. Čia jau radau keletą tremtinių. Karas visų nervus nepaprastai sujudino. Iš veidų matyti, kad visų širdys džiaugiasi, bet ir kažkokios baimės pilnos. Visiems rūpi Lietuvos žmonės, o labiausiai savo artimieji, pasilikę Lietuvoj. Kas jų liks gyvas? Kada juos galėsime pamatyti?.. Dr. Karvelis, Ancevičius ir kiti karštai įrodinėja, kad mums reikia atsiimti mūsų pasiuntinybės namus. "Kol bus atstatyta Lietuvos pasiuntinybė, tomis patalpomis galės naudotis draugija. Juk dabar turi vargti mažame kambarėly, o ten, turėdami dideles patalpas, galėsime savo veiklą išplėsti..." Niekas dėl to ginčų nekeliu.

Jau 8 val. ryto susirinko keliolika vyrų, ir visi einame prie Lietuvos pasiuntinybės namų Kurfiurstų gatvėj. Rytas skaidrus ir maloniai šiltas. Gatvėse dar visai ramu. Gyventojai daugiausia tebemiega arba tik ima keltis. Tik vienas kitas žmogus matyti gatvėj. Pamatę būrį vyrų, ir dar nevokiškai kalbančių, vokiečiai smalsiai į mus žiūri, o kitas neiškenčia ir nepaklauses, kas mes ir kur einame. Išgirdę mūsų atsakymą, vokiečiai šypsosi. Štai ir mūsų pasiuntinybės namai. Prie priešakinių durų nėra jokios iškabos, nei užrašo, o prie šoninių durų — Sovietų konsulato iškaba. Namai truputį toliau nuo gatvės ir aptverti gražia aukšta geležine tvora. Toj tvoroj — varteliai, bet jie neužrakinti. Einame pro vartelius į priešakines duris. Jos užrakintos. Antrame aukšte pro langą pasirodo žmogysta. Greičiausia, paliktas koks sovietų konsulato tarnautojas ar enkavedistas. Vienas mūsų ženkla is rodo, kad mes jį pakarsim. Žmogysta nuo lango pasitraukia. Dury s stambios ir tvirtos. Mūsų vyrų pečiams nesiduoda. Vienas jau taip buvo įsikarščiajęs, kad norėjo mušti durų stiklą ir įsiveržti į vidų. Man pasisekė smarkuolį nuo to žygio sulaikyti.

— Turime čia prie savo pasiuntinybės namų iškelti Lietuvos vėliavą! — sušuko vienas.

— Teisingai pasakyta! Būtinai turime tai padaryti, — choru pritarė kiti.

Keliam Lietuvos trispalvė

Dr. P. Karvelis ir Jonas Vailokaitis skubiai nuvažiavo pas Lietuvos pasiuntinį p. K. Škirpą vėliavų atvežti. Už kokio pusvalandžio jau turėjome dvi Lietuvos trispalves. Bet jos buvo be stiebų. Ant namų stogo buvo stiebas, bet prie jo tegalima prieiti tik iš namų vidaus. Vidun geruoju niekas mūsų neįsileido, gi smurto buvom nusistatę nevartoti. Dairomės stiebų. Tuo tarpu jau ir vokiečių būreliai su dideliu smalsumu sekė mūsų nervingą bruzdėjimą. Kreipiamės į vokiečius, ar jie negalėtų mums duoti poros kad ir neilgų stiebų vėliavoms. Už kelių minučių vokiečiai atneša mums du stiebus. Priišeime vėliavas prie stiebų, o stiebus — prie pasiuntinybės geležinės tvoros vartelių. Kad ir mažam vėjeliui dvelkiant, vėliavos ima plevesuoti ir džiugina mūsų širdis. Vėliavoms pagerbti giedam savo himną. Tyliojo šventryčio gatvėj "Lietuva tėvyne mūsų" skamba galingai. Visų aplinkinių namų langai prasiiveria ir pro juos kyšo mūsų himno sudomintos galvos. Šaligatviuose vokiečių būreliai didėja. Jie visi smalsiai seka mūsų veiksmus.

Kaip draugijos pirmininkas, prašiau visų laikytis ramiai, niekur neišsišokti. Mūsų vyrai buvo pavyzdinčiai drausmingi. Surašiau visus, pareiškusius norą stovėti garbės sargyboje prie vėliavų ir paskirsčiau, kuriems kuriomis valandomis teks stovėti. Stovėjo po du vyrų. Kiekvienai vyrų porai teko stovėti po dvi valand.

5 val. vakaro sutarėme susirinkti vėliavų nuleidimui. O ligi to laiko dr. Ancevičius su dr. Karveliu turi nuvykti į Užsienių Reikalų Ministe-

KUN. STASYS YLA, Putnam, Conn., kultūrininkas ir visuomenininkas, buv. "Lux Christi" red., atsiminimų iš nacių konc. stovyklų knygos "Žmonės ir žvėrys dievų miške" ir kt. veikalų autorus. Per rinkimus į JAV L. Bendruomenės Tarybą gavęs daugiausia balsų.

THE REV. STASYS YLA, prominent figure in social and civic affairs, received the most votes in elections to the Committee of the Lith. Community of the U. S. He is former editor of "Lux Christi" and author of such books as "Men and Beasts in the Forest of the Gods". — Putnam, Conn.

KULTŪRINĖ LIETUVYBĖ

Kun. STASYS YLA, Putnam, Conn.

Susibūrėme į Lietuvii Bendruomenę. Išsirinkome ir pastovia vadovybę. Tai yra daug ir kartu maža. Daug, nes įrodėme gali susiburti visiems bendru pagrindu ir užsibrėžti svarbių planų. Maža, nes susibūrėme ne visi ir planai dar laukia vykdymo. Pajėgumą susiburti ir užsibrėžti turės lydėti sugebėjimas vykdyti.

Vykdymas priklausys nuo sąlygų. Turiu galvoj asmenines — bendruomenines sąlygas. Asmeniniame veikime svarbiausia spresti protingai, rinktis tikslingai, veikti garbingai. Taip ir Bendr-nės veikloj.

Reikės daug ką spresti. Ar užteks bendruomeninio protingumo ir išmintingumo? Kad bent neatsirastų neprotingų kliūvinių! Jei to nebus, bendruomeninis galvojimas pats ras sveikus sprendimus.

Reikės rinktis iš daugelio reikalingų dalykų, reikalingiausius. Planai dideli ir uždaviniai užvilinti, o jėgų ir išteklių neatsiras lyg iš dangaus. Tikslingumas pasirinkt uždavinius ir priemones pagal jų didžiausią reikalingumą ir turimas jėgas, prašys visuomenę parodyti kantrybės, nesiskubinti nusivilti.

Bendruomenė skirta kultūrinei lietuviybei — ne politinei, ne ekonominei, ne savišalpinei — ugdyti ir skleisti. Tai reiškia, ugdyti ir išskleisti mūsų mokslą, meną, švietimą — visą savitą kultūrą. Politika, ekonomika, savišalpa, yra savo vietoje. Kultūrai skirta išlaikyti gyvą ir pajėgią tautos dvasią.

Susibūrėme šiai kultūrinei lietuviybei dirbti. Turėtume dirbti visi, vadovaujami išrinktos vadovybės, dirbti sėkmingai ir ryžtingai. Garbingai dirbti yra aukščiausias įpareigojimas, reiškias atsakomybę prieš savo tautą ir jos ateitį.

riją gauti mūsų pasiuntinybės namų raktus, nes kuogreičiausia norėjome perkelti į tuos namus draugiją. Prie vėliau palikę sargybą išsiskirstėme.

Nuvykau pas Lietuvos pasiuntinį K. Škirpą. Džiaugsmingai susijaudinęs pasakoja man, kad aktyvistų sukilimas eina puikiai, kad per radiją sukilėlių štabas yra paskelbęs ir išsilaisvinusios Lietuvos ministerių tarybą. Mūsų berlyniečiams skirti svarbiausi portfeliai: ministerio pirmininko K. Škirpai, krašto apsaugos St. Raštikiui ir užsienių reikalų — R. Skipičiui. Škirpos dideliu džiaugsmu neužsikrėčiau, nes man buvo viskas per daug neaišku, ir mano pavardės prisegimas prie užs. reikalų ministerio portfelio man visai nepatiko. Diplomato darbas man visuomet buvo tolimas ir mano prigimčiai svetimas.

5 val. pavakary prie Lietuvos pasiuntinybės namų susirinkome apie 30. Žiūrim, jau ir pora policininkų čia vaikštinėja, bet nieko nesako. Dr. Karvelis su dr. Ancevičium iš valdiškų įstaigų grįžo visai blogai nusiteikę. Jiedu neturėjo ūpo nei smulkiai pasakoti, ką girdėjo iš atitinkamų valdininkų pasiuntinybės gražinimo reikalu. Pasakė tik išvadą: "Žiūrėkim, kad į Aleksį nepatektume. Apie namų atgavimą negali būti nė kalbos." Aleksiu buvo vadinamas žiaurus kalėjimas prie centrinės Berlyno policijos įstaigos. Aleksandro aikštėj.

Nors Ancevičiaus ir Karvelio pranešimas buvo skaudus smūgis, vis dėlto drausmingai sustoję skambiai pagiedojome Lietuvos himną. Nors gatvėj nebuvo taip tylu, kaip rytą vėliavas iškeliant, bet mūsų giesmė skambėjo garsiai ir darniai gal dar ir todėl, kad dabar su mumis visais traukė išsijuosęs ir mūsų operos balsingas tenoras Sprindys. Tik du mūsų vyrai stovėjo kitoje gatvės pusėje ir neatėjo prie mūsų giedoti tautos himno. Tiedu vyrai buvo: vokiečių kacetė vėliau miręs Germanas, tuomet Berlyne tarnavęs Gestapo įstaigoj, ir dr. K. Tik himną pagiedojus dr. K. pribėgęs mus nufotografavo.

Vėliavas nuėmėm daug liūdnesnė nuotaika, negu jas rytmetį kabinom. Susijaudinę skirstėmės namo.

Areštuotas

Pirmadienis, birželio 23 d. 10 val. ryto telefonas iš policijos nuovados: tuojau atvykti. Einu. Nujautimas sako, kad nieko gero neišgirsiu. "Gal Gestapas niršta dėl draugijos veiklos repatriantų reikalu", — spėlioju eidamas į policiją. Neįspėjau. Nuovadoj pasakiau savo pavardę ir paklausiau kam esu šaukiamas. Policijos pareigūnas pakėlė akis nuo rašto, įsmeigė į mane ir kietai pareiškė: "Esate areštuotas. Dabar eisite į aną kambarį ir palauksite, kol atvažiuos vežimas ir nuves jus į kalėjimą." Tokiai staigmenai visai nebuvau pasiruošęs. Valdydamas susijaudinimą, ramiai paklausiau: "Ar galėčiau žinoti už ką esu areštuotas?" Policijos pareigūnas gana žmonišku balsu atsakė: "Turime įsakymą visus Rusijos ir jos užimtų kraštų piliečius suimti, todėl ir jūs esate suimtas." Policijos pareigūno tonas ir jo žmoniškas patikslinimas mane gerokai apramino, ir aš klausiau toliau:

—Ar ilgam būsiu areštuotas?

—To aš nežinau. Bet turėtum būti pasiruošęs išbūti kalėjime bent kelias savaites.

—Tai gal, pone viršininke, leistum man pareiti namo ir pasiimti šiek tiek baltinių?

—Dabar eikit į aną kambarį ir

laukit. Gal vėliau bus jums leista nueiti namo pasiimti, kas reikalingiausia.

Nurodytam kambary radau sėdintį jauną estų tautybės vyrą. Jis nervingai rūkė cigaretę po cigaretės. Mano nervai irgi buvo neramūs, todėl abu mažai tenorėjome kabėti. Man labai parūpo dar prieš karo pradžią mano paties parašytas laiškas, kurį buvau paslėpęs kėdės sėdynėj ir dabar bijojau, kad geri krattų specialistai jo nerastų. Savo laiške pasakojau ne tik apie padėtį bolševikų okupuotoj Lietuvoj, bet ir apie nuotaikas Vokietijoje, apie mūsų pačių t. y. tremtinių būklę; dėčiau savo samprotavimus bei abejojimus dėl hitlerinės Vokietijos noro ar nenoro atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Be to, laiške sudėjau ir visas savo žinias apie vokiečių pasiruošimą pulti sovietus. Tą laišką buvau manęs kaip nors slaptaisiais keliais paleisti į demokratines šalis. Dabar mane graužė mintis, kad tą laišką radę vokiečiai mane gali pakaltinti esant priešo snipu ir tuomet mažiau kaceto negausiu. Kuo daugiau galvojau apie tą laišką, tuo labiau tos mintys dilgino mano nervus ir todėl su didžiausiu nekantrumu laukiau leidimo pareiti namo. Minutės virto valandomis. Laikas nuo laiko šluoščiau nuo kaktos šalto prakaito rasą. Pagaliau, po kokių dviejų valandų tas pats policijos pareigūnas, kuris paskelbė mane esant areštuotą, pasišaukė ir pasakė: "Dabar galite eiti namo ir pasiimti kas jums reikalingiausia. Jūs eisite ne vienas, o su palydovu." Čia pat jau stovėjo milžiniško ūgio policininkas, kurs mane lydėjo. Išėjęs iš nuovados paklausiau policininką, ar jis nesutiktų užėiti su manim į alinę išgerti po stiklą alaus, nes aš labai trokštu. "Mielu noru, užėikim", atsakė policininkas. Policininkui pasiūliau gerti, kiek tik jis nori. "Einu į kalėjimą ir dabar pinigai nebus reikalingi," pridūriau juokaudamas. "Jūsų ilgai kalėjime nelaikys", ramindamas atsakė policininkas. Man atrodė, kad policininkas ne vokiečių tautybės, todėl paklausiau jo pavardės. "Mano pavardė šikanski, mano tėvas buvo kilęs iš Silezijos, lenkas, o aš jau vokietis, nes Berlyne gimęs ir augęs." Taip besišnekučiuojant p. šikanski gėrė jau šeštą bokalą ir rodė didelį pasitenkinimą mano vaišingumu. Daugiau policininkui alaus nebesiūliau, nes bijojau, kad jis nepasigertų ir kad iš to nepasidarytų abiem bėdos. Kaip du draugai einame į mano butą.

Mano šeimnininkė p. Hausting buvo uoli nacionalsocialistų partijos veikėja — vienos moterų kuopos pirmininkė. Ji dažnokai mane egzaminuodavo ir tikrindavo mano lojalumą hitlerinei Vokietijai. Nors ir stengiaus nuduoti tokį vokiečių draugą, kokio norėjo p. Hausting, bet ji buvo per daug gudri, kad nepastebėtų mano neatvirumo ir uenuoširdumo. Eidamas su policininku namo buvau labai susirūpinęs, kad mano gudrioji šeimnininkė nesukliudytų man sunaikinti minėtojo mano laiško. Kai pamatė, kad atėjau su palydovu, piktai šypsodamasi prabilo į policininką: "Visi tie svetimšaliai mūsų priešai. Juk šis, rodos, neblogai kalba apie vokiečius, bet, matai, ir jį reikėjo areštuoti. Gerai. Visus juos reikia sukišti į kalėjimą", — jau net karščiudamasi kalbėjo šeimnininkė. Ji pakvietė policininką į savo salionėlį ir kažką jam kalbėjo pusbalsiai, kad aš neišgirsčiau. Tai buvo geras momentas.

Pabaiga 16 psl.

KIPRAS BIELINIS, New York, N. Y., visuomenininkas, socialdemokratų veikėjas, Steigiamojo Seimo ir trijų pirmųjų seimų narys, spaudos darbuotojas, 1941-1942 m. rezistencijos organizatorius. Lietuvoje dirbo kooperacijos įstaigose. Lietuvos Laisvės Komiteto narys.

KIPRAS BIELINIS, civic leader and active Social Democrat. He is a member of the Lithuanian Freedom Committee, New York, N. Y. Photo V. Maželis

ORGANIZACIJOS KLAUSIMU KULTŪROS REIKALAMS

KIPRAS BIELINIS, New York, N. Y.

JAV-bių lietuviai, gyvenamosios tikrovės skatinami, suprato būtinumą įsikurti bendrinės organizacijos. Taip atsirado politinių srovių sudarytoji Amerikos Lietuvių Taryba (ALT) politikos reikalams. Tuo pačiu būdu įsikūrė bendrinė BALFo organizacija šalpai. Turime apjungtas fraternalines organizacijas — Susivienijimus. Tai kodėl gi neturėtume sukurti Lietuvių Kultūros reikalams tvarkyti pajėgios bendrinės organizacijos — Lietuvių Bendruomenės? Apie tai daug kalbėta, rašyta ir ginčytasi, bet reikalas iki šiol daugeliui pasilieka neaiškus ir nesuprastas.

Tam ir priežasčių nemažai esama. Nesusitarta su senosios išeivijos vadovaujančiais lietuviais dėl tokios organizacijos struktūros; dėl narių pobūdžio ir dėl kitų dalykelių, kuriuos galima buvo be didelio vargo išsiaiškinti ir suderinti. Žinoma, buvo dar ir grupinių skersvėjų, kliudančių bendruomenės organizacijai išpūdingai iškilti.

Tačiau nereikia užmiršti vienos, Bendruomenei kenksmingos, aplinkybės. JAV-bių lietuvių bendruomenės vadovaujamų organų rinkimai ėjo tokia rinkimų sistema, kad negausios bei neturėjusios stipresnio rinkimų aparato grupės nesurinko reikalingo skaičiaus balsų; tad dabar vadovaujamuose organuose jos neturi savo žmonių. O buvo kovota už proporcinę rinkimų sistemą. Kokiais sumetimais buvo atmesta proporcinė rinkimų sistema, nesunku suprasti. Bendruomenės organizacijos šalininkai, tuo nei bendruomenės idėjos, nei jos veiklos nesustiprino, bet, priešingai, susilpnino.

Gaila, kad tai padaryta šiuo metu, kada apatija ir visuomeninis snaudulys vis plačiau gaubia ir senąją ir naująją išeiviją.

PROF. STEPONAS KOLUPAILA

Mokslinio darbo 40 metų sukakties proga

Rugpiūčio 28, gražų sekmadienio rytą, mūsų redaktorius sutiko prie Los Angeles lietuvių bažnyčios seną pažįstamą profesorių Steponą Kolupailą ir apipylė jį klausimais. Svečias pateko į tolimus Vakarus Hidraulikų konferencijos Berkeley ties San Francisco proga ir užsuko akademikus skautus aplankyti. Prof. Kolupaila yra buvęs Los Angeles 1936 metais, taigi prieš 19 metų, Pasaulinės Energijos konferencijos proga. Dabar jis pamatė didelę pažangą, žavėjosi milžinišku Nukryžavimo paveikslu Forest Lawn kapinėse ir aplankė K. Technologijos institutą Pasadenoje. Pirmas klausimas buvo:

— Teko girdėti, kad profesorius švenčiate šiemet 40 metų savo akademinio darbo jubiliejų?

— Taip, baigiau Matavimo Institutą Maskvoje 1915 metais ir ten pat pradėjau akademinę karjerą. Su trumpom pertraukom karo metu tą darbą dirbu 40 metų. Rusijoje tapau profesorium jau 1919 metais, Lietuvoje nuo privat-docento pakilau ligi ordinarinio profesoriaus, dabar dėstau garsiaame Notre Dame universitete, ir ten pasiekiau pilno profesoriaus laipsnio. Per 40 metų teko dėstyti 5 kalbomis įvairių tautų studentams savo srities — hidrometrijos, hidrologijos ir hidraulikos mokslus. Dabar baigiu rengti naują Hidraulinę laboratoriją, kurioje

PROF. STEPONAS KOLUPAILA, South Bend, Ind., lankosi Los Angeles ir susitinka su jaunimu bei savo senais pažįstamais.

Prof. Steponas Kolupaila, of Notre Dame University, South Bend, Ind., visits Los Angeles, Calif. Foto A. Briedis.

įvykdžiau eilę savo sumanymų, dar nežinomų kitose laboratorijose. Ilgos karjeros metu parašiau nemažą mokslo darbų, paskelbtų bene 10 kalbų. Šiuo metu vienas straipsnis, paremtas Lietuvoje surinktais duomenimis, išleistas Kalkutoj, Indijoje!

— Kada „įbridote“ į Lietuvos vandenis?

— Kada ir kaip „įbridau“ į Lietuvos vandenį, rasite mano „Nemune“ — Mano pažintis su Nemunu. Mano interesų sritis nebuvo vien mažieji upeliai, nors mažai pagadintos Lietuvos upės yra tobula, pasakyčiau klasiška laboratorija, ir jose daug buvo nuveikta mokslui.

— Tamstai rūpėjo vandens jėgos panaudojimas Lietuvoje. Ar turite kokių žinių, kas ten daroma dabar?

— Pastatytos kelios smulkios hidroelektrinės. Buvo plačiai reklamuota Nemuno užtvanka, „Kauno jūra“, bet dabar propaganda nutilo. Jei kas nors daroma, padengta įprasta Sovietams slaptomanija. Tikriausia, nuo statybos susilaikyta „dėl artimos sienos“, kaip buvo su Nemuno kilpos sumanymu 1912 metais...

— Be mokslinio darbo, vis dėlto randate laiko ir visuomeninei veiklai. Dalyvaujate Akademinių Skautų Sąjūdžio veikloje, esate Pasaulio Lietuvių Inžinierių ir Architektų sąjungos vienas vicepirmininkų, Liet. Profesorių draugijos Amerikoje Garbės teismo narys, Lituanistikos Instituto narys, Baltų Instituto narys-korespondentas, Tarptautinės tikslųjų ir humanitarinių mokslų Laisvosios Akademijos narys...O dabar dar ir JAV Liet. Bendruomenės narys... Iš kur visam tam randate laiko? Kaip žiūrite į visuomeninį darbą, politiką?

— Laiko viskam reikia rasti. O dėl visos tos veiklos, nieko nepadarysi, — pareiga! Gyvenu atskirtas nuo lietuvių centrų, mažytę koloniją sudaro viena mūsų šeima, tačiau tautiečiai manęs nepamiršta, o nuo pareigų, būdamas skautas, negaliu atsisakyti. Neatsisakiau nė kai žinomų žmonių grupę pakvietė mane prie jų prisidėti. Negalėjau atsisakyti, buvau tikras, kad nebūsiu išrinktas, dalyvavau nepartinėje grupėje. Tačiau rinkimai mane nustebino: negavo daugumos nė vienas asmuo, užsiangažavęs politinėse partijose. Visuomenė atsisuko nuo politinių partijų, kurių rietenos ir nesantaikos visiems nusibodo. Partijos nusigyveno, neteko masių, vadai liko vieni ir savo tarpe nesugyvena, skirstosi į naujas partijėles... O visų mūsų bendras tikslas palaikyti lietuvių ir ruoštis padėti Laisvai Lietuvai, kai sulauksime jos prisikėlimo. Atsakydamas į man pareikštą pasitikėjimą, turėjau vykti į New Yorką į pirmąjį Tarybos suvažiavimą. Nuostabus dalykas: be partijų, be frakcijų, be tuščių ginčų, net be reguliavimo, Taryba darniai dirbo, posėdžiavo, planavo. Man garbė būti tikrai lietuviškoje taryboje!

— Tai, sakot, taryboje radot visi bendrą kalbą?

— Taip, tokia kalba jau rasta. Tik pamirškime politines partijas... Mūsų organizacijos, nepolitinės, puikiai sugyvena, nesipeša. Mūsų bendra kalba — lietuvių!

NAUJA HIDRAULINĖ LABORATORIJA, kurią Notre Dame universitete suprojektavo ir įvykdė prof. Stp. Kolupaila.

New Hydraulics laboratory at Notre Dame University, South Bend, Ind. Design was conceived and initiated by Lithuanian Prof. Steponas Kolupaila (in background).

ALICE STEPHENS SINGERS choro valdyba: iš kairės į dešinę Josephine Putrimas, Rūta Lukaševičiūtė, Genevieve Mazcis ir Evelyn Oželis. / Alice Stephens Choir committee

Alice Stephens dainininkės

EDV. ŠULAITIS, Chicago, Ill.

Amerikos liet. kūrybinėje dirvoje išaugusios Alice Stephens dainininkės šiemet mini 15 metų gyvavimo sukaktį.

Persikelkime mintimis į 1940 metų vasarą, kada muzikos mokytoja

Nukelta į 16 psl.

DAINININKĖ ALICE STEPHENS (Anelė Steponavičienė), Chicago, Ill. organizatorė ir vedėja Alice Stephens Singers choro, kuris šiemet švenčia 15 metų darbo sukaktį.

Singer Alice Stephens, organizer and leader of the Alice Stephens Choir. Group celebrates its 15th anniversary this year.

ALICE STEPHENS CHORO DAINININKĖS su savo vedėja ir dirigente Alice Stephens. Alice Stephens Choir singers with leader and conductor A. Stephens (at piano).

DAILININKAS PETRAS KIAULĖNAS

The late Artist Petras Kiaulėnas (1909-1955)

Foto V. Maželio

Spalvota pasaka

P E T R A S K I A U L Ė N A S
DAILININKAS, KURIAM NERŪPĖJO KONKREČIOS
DAIKTŲ LINIJOS – JO PAVEIKSLUOSE DAIKTAI
IŠTIRPSTA IR NETENKA KONTŪRŲ – IŠKYLA
SKAIDRUS IR LINKSMAS SPALVŲ VIBRAVIMAS

PAULIUS JURKUS, New York, N. Y.

New Yorke rugpiūčio 15 d. pačia-
me savo kūrybiniame pajėgume mi-
rė dailininkas Petras Kiaulėnas —
vienas i mūsų dailės pažibų.

Petras Kiaulėnas gimė 1909 m.
sausio 10 d. Naniškių vk., Pandelio
valsčiuje, Rokiškio apskrityje. Jau
Kupiškio progimnazijoje pasireiškė
jo aistra piešti, ir jo gabumai buvo
visai ryškūs. Kauno Meno mokyklo-
je, kurią jis baigė 1934 m., buvo vie-
nas iš stipriausių mokinių. Tačiau
baigęs mokyklą, jis nėjo “verstis”
piešimu, nes jautė, kad dailininko
individualybei susidaryti reikia dar
platesnio akiračio, dar didesnių stu-
dijų. Tais pačiais metais, gavęs sti-
pendiją, Kiaulėnas išvyko studijuoti
tapybos į Romos Karališkąją Me-
no Akademiją, kurią baigė 1936 m.
Po to dailininkas nusikėlė į Paryžių,
kur Sorbonos universitete 1942 m.
baigė architektūrą.

Paryžiuje, studijuodamas archi-
tektūrą, jis kartu susipažino ir su

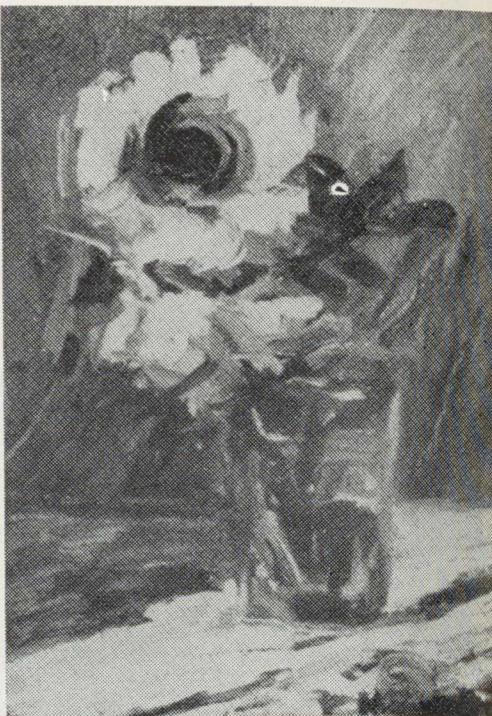
meno gyvenimu. Čia Kiaulėnas pa-
sirodė kaip subrendęs dailininkas.
Surengęs savo parodas Visconti ga-
lerijoje 1944 ir Chardin galerijoje
1946 m., jis susilaukė meno kritikų
pripažinimo ir įvertinimo. Maurice
Scherer parašė monografiją, kurią
išleido “Patrijos” leidykla Vokietii-
joje.

1946 m. birželio 7 d. jis atvyko į
JAV-bes. Kurį laiką gyveno Chica-
goje, Ill., ir kaip architektas padarė
nemaža statybos projektų. Vėliau
dėl sveikatos persikėlė į New Yor-
ką. Čia net ir sunkiai sirgdamas, jis
intensyviai kūrė.

Išsimokslinęs meno centruose, P.
Kiaulėnas kaip dailininkas išaugo iš
prancūzų impresionizmo, ypač pa-
mėgęs Renoiro ir Bonnardo kūrybą.
Pasinaudodamas virtuoziška impre-
sionistine technika, jis tačiau puose-
lėjo ekspresionistų siekimus. Susi-
domėjo šviesos bei spalvos santy-
kiais ir priėjo naujų išradimų. Jo
teptukų linkmė ar vingiavimas daro

J. Aisčio portretas
Portrait of J. Aistis By Petras Kiaulėnas

Gėlės
Flowers By Petras Kiaulėnas

Portreto šķicas
Sketch of a portrait By P. Kiaulėnas

itakos į pačią spalvą, jos intensy-
vumą ir naujumą.

Spalvų ir šviesos sandėrį P. Kiau-
lėno kūrinuose Will Barnet taip nu-
sako: “Petras Kiaulėnas savo kūry-
boje išreiškia šviesos dramatišku-
mą, drauge kreipdamas dėmesį į ob-
jekto architektūrą, jo apimtį, padėti
ir ryšį su bendra paveikslo forma.

Nors Petro Kiaulėno technika ir
atlikimas siejasi su praeities laiko-
tarpiais, tačiau jo įsigilinimas spal-
vų sąrargon palaiko gyvą tą idėją,
kurios nepaiso vadinamieji moder-
nistai ir avangardo menininkai. Sa-
vo spalvų vartoseną jisai mums ta-
ria šiandien aiškiai naują žodį, ne-
žiūrint jo glaudžios giminystės su
impresionizmu ir ekspresionizmu.

Petras Kiaulėnas itin išaugo savo
paskutiniiais darbais. Čia jo meto-
das daug laisvesnis, spalvas ir for-
mą dramatiškai išskaidant į šviesą
ir nuotaiką. Paskutiniai jo kūriniai
yra pilni įtampos ir energijos. Todėl
jie artimesni moderniniams dabar-
ties sąjūdžiams.”.

Peisažuose ir naturmortuose jam
nerūpi daiktų konkrečios linijos,
kontūrai, reali daiktų forma. Jis visą
dėmesį kreipia į spalvinius įvairių
tonų santykius. Daiktai ištirpsta, pa-
skęsta brūkšnių virbynėje. Tik iš to-
liau pastebi paveikslo ritmą, švel-
nių, giedrių spalvų šviesumą. Tech-
nikiniu būdu jis pasiekė savo pa-
veiksluose neįprasto vaiskumo.

Portretuose jis pagauna charakte-

rio bruožus, sielos būseną, kartu iš-
laikydamas savo virtuoziską spal-
vingumą. Kartais jis palieka net
baltos drobės gabalėlį, kuris bend-
roje spalvų gamoje prasikišdamas
nutelkia nepaprastu šviežumu.

Piešė dail. Kiaulėnas greitai, pir-
miausia visa savo esmę pagaudamas
piešiamąjį objektą, todėl jo paveiks-
lai ir pasižymi gaivumu, spontaniš-
kumu.

Dailininko paveikslų skaidrus ko-
loritas, atrodo, sietinas su jo paties
būdu: jis buvo visada giedras, gerai
nusiteikęs, draugiškas ir paprastas.
Net ir tragiškuose savo ligos (leu-
kemijos) momentuose jis mokėjo
juokauti ir alsuoti vien menu ir gy-
venti vien kūryba.

LISABONOS PEISAŽAS, aliejus / Petras Kiaulėnas

LISBON By Petras Kiaulėnas

PORTRETAS / Petras Kiaulėnas

PORTRAIT By Petras Kiaulėnas
Foto V. Maželio

LB valdybos nariai pasisako

Atkelta iš 7 puslapio

apimti įvairias lituanistines sritis—
liet. kalbos, literatūros, istorijos,
geografijos, gamtos, meno, kultūros,
folkloro ir kitas.

— O kaip manote, ar lit. švieti-
me galėtų rasti vietos ir sportas?

— Sportas plačiąja prasme turi
rasti šiame krašte žymiai daugiau
vietos visuose lietuviškojo jaunimo
susitelkimuose. Tai artima ir pačiai
jaunimo prigimčiai ir visai JAV ug-
domajai sistemai. Gerai organizuoti
žaidimai (pritaikyti amžiui) gali bū-
ti itin gera priemone liet. jaunmui
telkti bei bendrauti ir lietuviškai
auklėtis. Ši dar labai mažai teišau-

dojama priemonė verta neabejotino
dėmesio.

— Kokios Jūsų viltys apskritai
dėl lietuviško švietimo ateities?

— Viltys! Jei neturėtume vilčių,
kam tada besiimtume darbo? O jo
tikrai daug, ir rimto, gražaus darbo.
O kai jo apskčiai yra, tai turi būti
apsčiai ir padaryta. Aš neabejoju
savo srities bendradarbių išmanu-
mu, energija ir ne tik viliuos, bet
stačiai tikiu, kad šitame darbe Die-
vas mums padės.

JULIUS STANIŠKIS, išdininkas:

— Kodėl įvestas tautinio solidaru-
mo mokeskis Koks jo tikslas ir ko-
kia jo svarba?

— Tautinio solidarumo įnašas yra
regimas ženklas, kad lietuvis ar lie-
tuviškos kilmės amerikietis dar gy-
vas lietuviškosios bendruomenės na-
rys. Tas įnašas yra mažutis, tik
vienas doleris metams, ir jis neap-
sunkins ir mažas pajamas turinčio
asmens. O jo reikšmė yra milžiniš-
ka: įnašą mokąs lietuvis jausis pa-
dedas išlaikyti Kultūros Fondą, jis
taip pat parems Lietuvos laisvinimo
reikalą, iš to dolerio bus apmoka-
mos Bendruomenės valdybos ir apy-
gardų bei apylinkių valdybų išlai-
dos.

Aš tikiuosi, kad JAV-se solidaru-
mo įnašus netrukus mokės bent
50,000 lietuvių.

Alice Stephens dainininkes . . .

Atkelta iš 13 psl.

Alice Stephens, suorganizavusi savo studijos mokines dainininkes į chorą, išdrįso pasirodyti viešai. Jos ne tik pasirodė, bet šiuo pirmu jėgų bandymu pasiekė pergalę Chicagos "Tribune" chorų konkerte. Tas laimėjimas paskatino mūsiškes sudaryti nuolatinį dainos vienetą, kuris buvo pavadintas Alice Stephens Singers vardu.

1943 m. Alice Stephens dainininkių choras davė koncertą Kimball Hall, 1944-45 m. 8th St. Theater, 1946 m. Civic Opera theater. Tuose koncertuose dainavo visas choras ir po dvi parinktos solistės. 1947 m. buvo suruoštas jau didesnio masto pasirodymas didžiulėje Orchestra Hall patalpose, dalyvaujant Anna Kaskas, o vėliau kiekvienais metais iki 1950 ten buvo duodami koncertai su žymiomis lietuvių dainos meno pajėgomis: Polyna Stoška, Algirdu Braziu, Susan Griška, Ralph Juška, Ipolitu Nauragiu, Stasiu Baranausku ir Aleksandru Kučiūnu.

Be šių reprezentacinių koncertų, šis dainos vienetas yra davęs ir šimtus mažesnio masto pasirodymų lietuviams ir amerikiečiams. Alice Stephens Singers tris kartus yra dainavusios Grant Parko programose, dalyvaujant kartu Simfonijos orkestrui. Jos buvo pirmosios, dainavusios per W. B. K. B. televizijos stotį ir kitas televizijos bei radijo stotis, kur galėjo rodytis tik aukšto lygio chorai. Jos yra davusios daug programų kariams ligoninėse, USO ir kitur.

Didžiausią dainininkių skaičių choras yra turėjęs 1944 - 50 metais, o dabar jame yra virš 20, iš kurių 9 įsijungusios iš naujųjų ateivių tarpo. Kalbant apie šį Alice Stephens Singers vienetą arba ansamblį, tenka paminėti ir pačią jo sielą, kurios vardu jis ir vadinasi. Pati Alice Stephens yra šio krašto augalas, gimusi South Manchesteryje, Conn. iš tėvų — raseinietės Josefinos Martinkaitės ir jubarkiškio Benedikto Salaveičiko, kurie į Ameriką atvyko jauni.

Turėdama palinkimą prie muzikos, ji nuo pat jaunų dienų pradėjo lavintis šioje srityje, lankydama konservatorijas Hartforde ir Chicagoje ir baigdama Baccalaureate laipsnį. Baigusi studijas, joje pat konservatorijoje buvo mokytoja, o po metų atidarė savo studiją Archer gatvėje, kurią vėliau perkėlė į gražų Fine Arts pastatą, 410 So Michigan Ave. Čia studija, nežiūrint nepaprastai aukštos nuomos, išsilaikė iki šios dienos. Studijos viduje galima jausti tikrai lietuvišką vaizdą, matant sienas nukabinėtas puikiais iš Lietuvos atsivežtais paveikslais ir duoti akiai pasigrožėti pro langą pasiekiamu Grant Parku ir Michigano ežero krantu.

Alice Stephens yra plačiai žinoma dainininkė, su koncertais apvažinėjusi daugelį Amerikos miestų. Ji yra dainavusi Amateure Opera Co., kur turėjo vadovaujamas partijas "Cavalleria Rusticana", "Il Traviatore", "Kornevilio Varpai", "Carmen", "Laima", "Cukrinis Kareivėlis" ir kt. Kaip apmokama solistė ji yra giedojusi metodistų, liuteronų bažnyčiose ir žydų sinagogose (žydiškai).

1929 m. baigusi studijas, varžybų metu buvo išrinkta geriausia dainininke ir turėjo retą progą dainuo-

ti su Chicagos Simfonijos orkestru. Prieš tai keturis metus iš eilės yra laimėjusi stipendijas, kurios atitektik geriausiems mokiniams. 1939 m. atsisveikino su profesionaliniu dainavimu ir dirbo tik studijoje. Mokyti jai sekėsi, ir jos buvusių mokinių tarpe randame tokias dainininkes, kaip Frank Jakavičius, Aldona Grigonis, Ona Skeveriūtė, Florence Balsiūtė, Albina Ruther, Juzė Putrimas ir kt.

Alice Stephens dainininkių ir jos vadovės veiklos aprašymui reikėtų labai daug puslapių, nes ji tokia turtinga, nekasdieniška, nepaprasta. Bet tegu jų pasiektieji vaisiai kalba patys už save! O darbo sukakties proga linkime ir toliau eiti lietuviškosios dainos keliu čia Amerikoje, gaivinant savo tautiečių širdis ir ieškant mums draugų svetimųjų tarpe.

Ministerio portfelis . . .

Atkelta iš 11 psl.

tas man susidoroti su laišku. Skubiai įėjau savo kambarin, puoliau prie kėdės, išėmiau paslėptą laišką ir smulkiai sudraskęs ėmečiau į malnom kurenamą krosnį. Paskui įkišau laikraštį ir pakūriau. Gal pajutusi dūmų kvapą, šeimininkė staiga įbėga į mano kambarį ir atsisukusi į atsekantį policininką sako:

—Matai, jau savo slaptus raštus degina. Jūs turėjote pas tokį poną pirma kartą padaryti, o paskui areštuoti... — Šeimininkė karščiausi, o milžiniško ūgio policininkas minkštai šypsojosi ir tylėjo.

—Atsiprašau, ponias Hausting, ar galėčiau užmokėti tamstai nuomą ir už liepą? Už birželį mano jau sumokėta. Manau grįžti dar šią savaitę, bet jei kartais užtrukčiau ilgiau negrįžęs, tai bent nuoma man neberūpėtų, — pasakiau šeimininkei, gerai žinodamas kaip labai ji vertina pinigą.

Dabar ponias Hausting pažiūrėjo į mane žymiai geresnėmis akimis ir tarė: "Gerai, kad sumokėsi ir už liepą... Nuomos atžvilgiu jūs visuomet buvote tvarkingas. O kai dėl jūsų pavojingumo mūsų tėvynei, — teisingai išaiškins ir tinkamai pasielgs Gestapas. Tai ne mano reikalas."

Policininkas, šeimininkei pritardamas, nusišypsojo. Policininkui ir šeimininkei čia pat esant, pasiėmiau kiek skalbinių ir buvusį dar nesuvalgytą duonos kampelį ir, policininko lydimas, grįžau į nuovadą. Čia radau tą patį estą, o kitame kambario, pro praviras duris buvo matyti suimti du žydai. Nė vieno lietuvių nebuvo. Apie 6 val vakaro policininkas įsako man ir estui pasiruošti kelionei į kalėjimą, ir už kelių minučių varė mus į gatvę, kur jau stovėjo gražus, atviras viršum, matyt, turistams skirtas autobusas. Jame jau sėdėjo keletas tokių pat "turistų" kaip ir mudu su estu. Tik lydinčiai policininkai gadino turistiską vaizdą. Vos spėjome susėsti, ir autobusas nudūmė gatvėmis. Bet neilgai bėgęs, sustojo prie kitos policijos nuovados, kur jau laukė žymiai daugiau "turistų". Čia pamačiau visą būrį bičiulių: kun. Ylą, dr. Ancevičių, draugijos reikalų vedėją Vaitiekūną ir keletą kitų.

Kitame numeryje: "Turistų" pa- baiga ir nauji skyriai: škirpa namų arešte, Bauginančios žinios iš tėvynės, Kasdieninė prievolė ir kt.

PRIE LIET. PARAPIJOS BAŽNYČIOS, Hamilton, Ont., Canada, rikiuojasi eisenai per miestą. Lithuanian parishioners gather in front of church for parade through city. Hamilton, Ont., Canad. Foto A. Juraitis

HAMILTONO LIETUVIAI

K. BARONAS, Hamilton, Canada

Manoma, kad pirmieji lietuviai į Kanadą atkeliavo apie 1890 m. ir apsistojo Montrealyje, Toronte ir kt. šio krašto miestuose

Senųjų ateivių tvirtinimu, Hamiltone lietuvių gyventa jau 1895-1900 metais. Tai buvo daugiausia mūsų kaimo jauni vyrai, nenorėję patekti į rusų kariuomenę ir pabėgę laimės ieškoti svetur. Stipri pramonė I-jo Pasaul. karo metu į Hamiltoną sutraukė apie 150 lietuvių. Senesnės kartos ateivių teigimu (P. Viluonis, A. Wikis, Kanadoje gyvenę virš 45 m.) pirmiausia čia veikusi SLA kuopa, o vėliau Vyčiai, tačiau energingesniems veikėjams išvykus kitur, Hamiltone apmirusi bet kokia kultūrinė veikla. Depresijos metais vietos lietuviai, ieškodami sau pragyvenimo šaltinių, važinėjo po plačiąją Kanadą, išsimėtydami ūkiškose Manitobos, Saskatchewano provincijose. Iki naujųjų atvykimo Hamiltone gyventa 40-50 lietuviškų šeimų.

Iš Vokietijos stovyklų 1948 m. atvykęs jaunimas ir baigęs įvairiose vietose (miške, aukso kasyklose) nustatytas valdžios sutartis, pasuko į Hamiltoną. Plieno, tekstilės fabrikai sutraukė daug lietuviškojo, jau trečiosios imigracijos, jaunimo. Už virė organizacinis gyvenimas. Jau 1948 m. gegužės mėn. 9 d. įsteigiamas Kanados Liet. Tarybos skyrius, davęs užuomazgą visam organizaciniam Hamiltono lietuvių gyvenimui. Valdyboje ir veikime, be naujųjų, gyvai reiškiasi ir senieji lietuviai: P. Wilnonis, A. Wikis, A. V. Pundziai, K. J. Milaševičius ir kt. Vėliau KLT skyrius persiorganizavo į Hamiltono Lietuvių Draugiją ir 1950 atsistojo ant stipraus KLB Hamiltono apylinkės pagrindo.

Per septynerius veiklos metus Hamiltono kolonija, skaičiumi trečioji (1300 asmenų), yra laikoma organizaciškai pavyzdingiausiai susitvarkiusi visoje Kanadoje. Pažymėtina svarbesnieji L. B. įvykiai: re-

KANADOS LIET. BENDRUOMENĖS KRAŠTO TARYBOS NARIAI, išrinkti iš Hamiltono apyl. Pirmoje eilėje iš kairės: J. Mikšys, kun. dr. J. Tadarauškas, J. Kšivickas; antroje eilėje: Vl. Antanaitis, J. Giedraitis, K. Baronas, čia spausd. rašinio apie Hamiltono auto im. Committee members of the Canadian Lithuanian Community elected from the district of Hamilton. Foto A. Juraitis

prezentacija kitataučių tarpe (spauda, radijas, viešos demonstracijos, choro ir taut. šokių grupių pasirodymai), lietuviybės išlaikymas (šeštadieninė mokykla, minėjimai, koncertai).

Hamiltoniečiai yra lietuviškas avangardas Kanadoje, kaip rodo patys faktai: Hamiltone suruoštas pirmas spaudos vėjus, čia įvyko I Kanados Liet. Diena, sutraukusi apie 4000 dalyvių, čia įvyko I-mas Kanados L. Katalikų kongresas. Tautos Fondui Kanadoje surinktų aukų atžvilgiu hamiltoniečiai jau treji metai iš eilės pirmauja.

Šalia KLB Hamiltono ap. valdybos reiškiasi ir kitos organizacijos, gražiai bendradarbiaudamos kultūrinėje ir politinėje veikloje. Pirmojoje vietoje tiktų paminėti Tautos Fondo Hamiltono skyrius, nuo 1951 metų iki šiol mūsų laisvės kovos reikalams surinkęs beveik 7.500 dol.; remiamas yra ir Šalpos Fondas, Vasario 16-tos gimnazija ir kt.

Tarp kitų organizacijų, gražiai veikia HLDM Teatras "Aukuras", Katalikės Moterys, Ateitininkai, Socialdemokratai, Sporto klubas "Kovas", Skautai ir kt. Visos jos varo plačią liet. kultūros vagą.

Atskirai reiktų išvardinti dvi parapijas: katalikų ir evangelikų. Pirmosios liet. katalikų pamaldos atlaikytos 1948 m. gegužės 13 d., dalyvaujant 22 lietuviams. Augant lietuvių skaičiui, kilo reikalas ir savo bažnyčią įsigyti. Iki 1952 m. naudotasi sena atremontuota bažnyčia, pašventinta Vilniaus Aušros Vartų Gailestingosios Motinos vardu. Tačiau ir šis pastatas pasidarė permažas. 1953 m. birželio 7 pašventinta padidinta bažnyčia. Iš 22 parapijiečių parapija išaugo beveik iki 1000. Nuo pat parapijos pradžios klebonu yra dr. kun. J. Tadarauškas, kurio rūpesčiu įsteigta ir šešt. lituanistikos vysk. M. Valančiaus mokykla, šiemet turinti 110 mokinių.

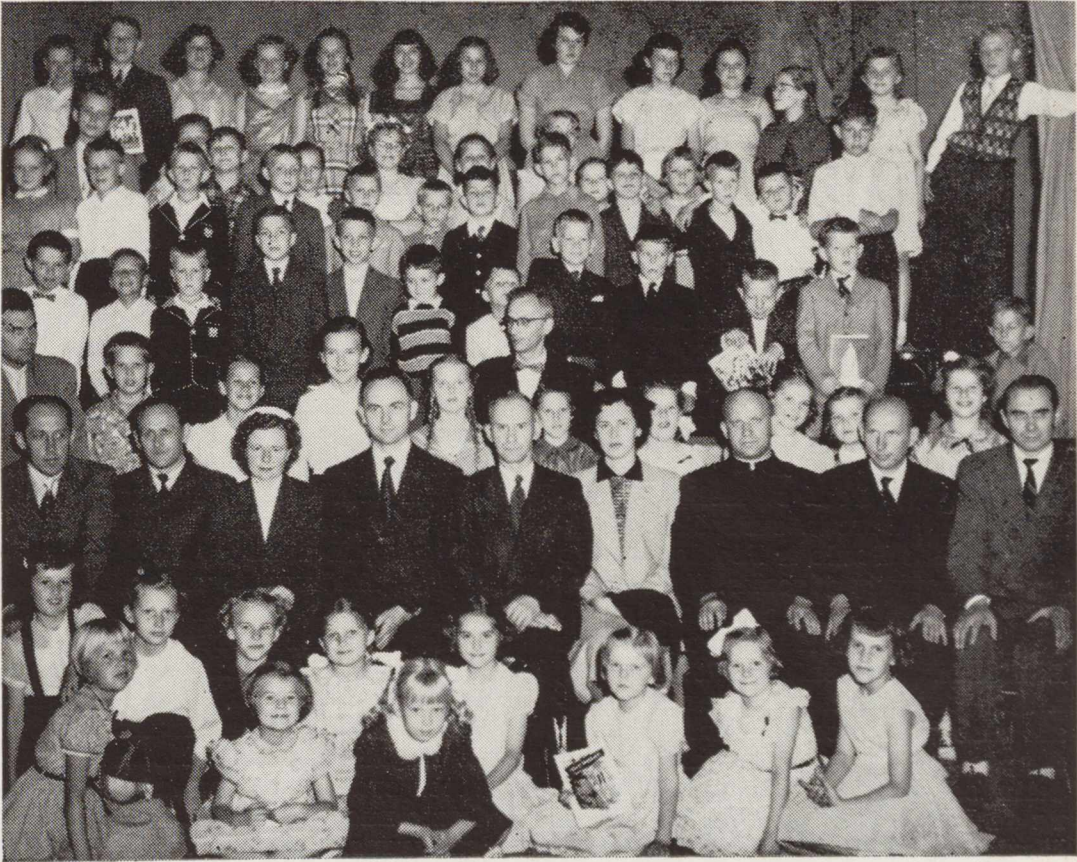
Lietuvių evangelikų dvasinius reikalus aptarnauja Toronto kun. dr. M. Kavolis. Liet. evangelikai taip pat turi savo parapiją, kuri (įst. 1953 m.) prisiglaudusi prie St. Paul bažnyčios.

NIEKO NELAUK DAMAS MALO. NĖKIT ATNAUJINTI "LIETUVIŲ DIENŲ" PRENUMERATĄ 1956 METAMS

HAMILTONO LIETUVIŲ ORGANIZACIJŲ pirmininkai ir atstovai. Sėdi iš kairės: P. Martinkus, liet. parap. kom. pirm., M. Keženaitytė, KLB-nės vald. sekr., A. Vainauskas, KLB-nės Ham. Apyl. vald. pirm., K. Meškauskienė, Kat. Moterų pirm., kun. dr. J. Tadarauškas, Vilniaus Aušros Vartų liet. par. klebonas, E. Vilimienė, skaučių vad., J. Mikšys, šešt. mokyklos ved., J. Giedraitis, Šalpos Fondo ved., P. Vaitonis, šešt. mokykl. tėvų kom. pirm.; stovi: St. Šešelgis, socialdemokratų atst., E. Mickūnas skautų vad., J. Bulionis, sporto klubo "Kovas" pirm., A. Mingėla, KLB-nės vald. narys, P. Sakalas, KLB-nės vald. narys, St. Bakšys, Tautos Fondo ved., J. Pleinys, Atkų kuopos pirm., A. Paukštys, HLDMT "Aukuro" atst., K. Mikšys, KLB-nės vald. narys, J. Mikalauskas, Kultūros Fondo atstovas.
CHAIRMEN OF VARIOUS LITHUANIAN organizations in Hamilton. Foto A. Juraitis

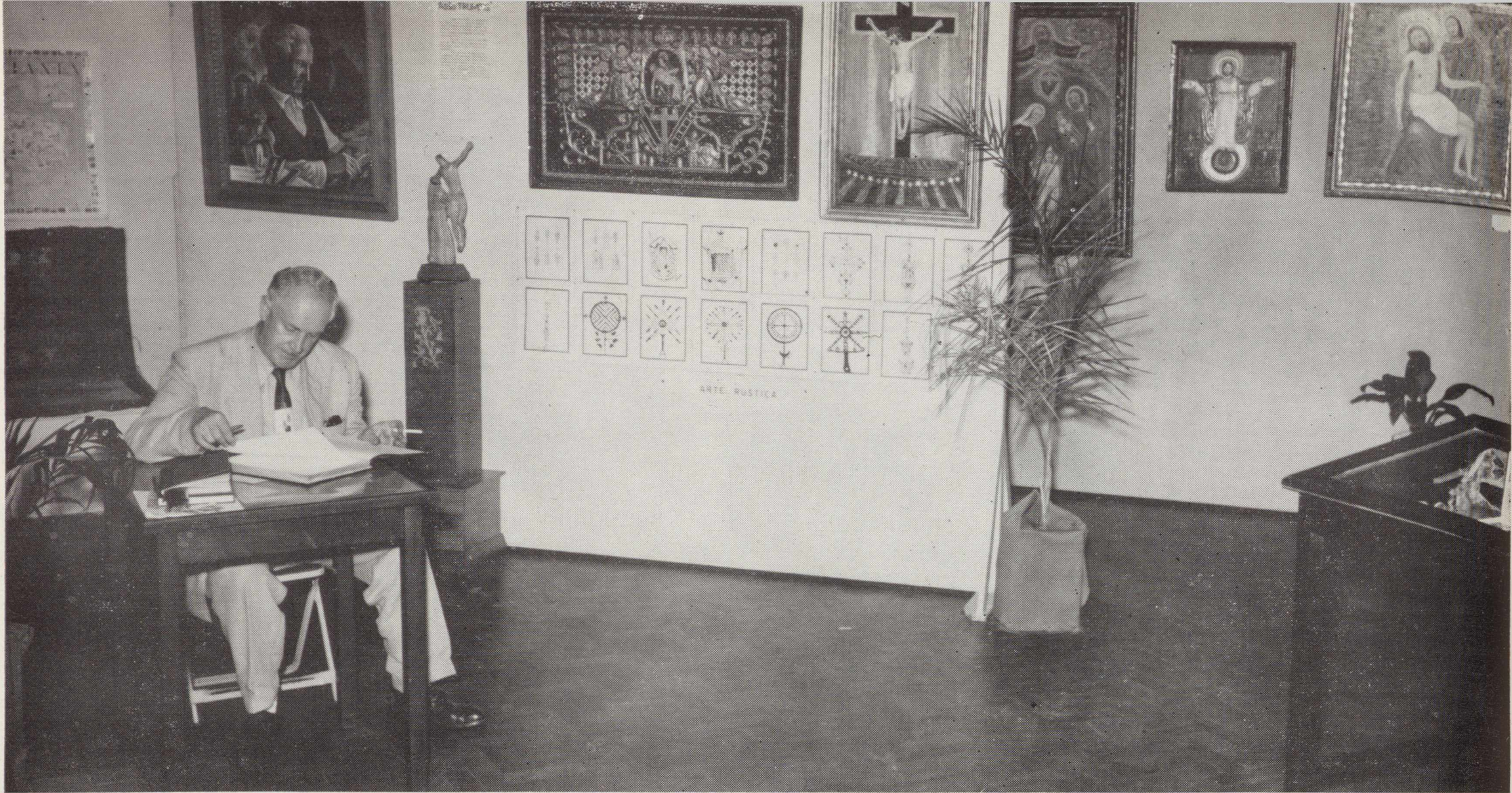
VYSK. VALANČIAUS VARDŲ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA, Hamilton, Ont., Canada, užbaigusi mokslo metus, su savo mokytojais. **PUPILS AND TEACHERS** of the Bishop Valančius Saturday School at the close of the school year, Hamilton, Ont., Canada. Photo A. Juraitis

HAMILTONO LIET. KAT. MOTERŲ VALDYBA. Sėdi iš kairės: E. Mikalonienė, J. Ambrozienė, K. Meškauskienė, pirmininkė, Stasė Prapuolenytė, atnaujinto moterų žurn. "Moteris" redaktė. Stovi: A. Mačiulaitienė ir M. Tumaitienė. Foto A. Juraitis
OFFICERS OF THE LITH. CATHOLIC WOMEN'S organization of Hamilton, Ont., Canada.

PO PASKAITOS, kurią Vasario 16-tos proga laikė adv. R. Skipitis Hamiltone. Iš kairės: Kanados Liet. Bendruomenės Hamiltono Apyl. vald. pirm. A. Vainauskas, R. Skipitis, Hamilton, Ont., Canada. Photo A. Juraitis
GUEST SPEAKER R. SKIPITIS with civic leaders after Independence Day address, Feb. 16, KLB Krašto vald. pirm. J. Matulionis ir Hamiltono Apyl. vald. vicepirm. K. Norkus.

PETRAS BABICKAS, poetas, Lietuvos Pasiuntinybės Rio de Janeiro, Brazilijoje, Kultūros skyriaus vedėjas, Arte Sacra Lituana parodos, surengtos Rio de Janeiro įvykusio Tarptautinio Eucharistinio kongreso 1955. 7. 18-28 d. proga, organizatorius. Jis sėdi parodos salėje, kurios matyti tik dalis. Vidurinės sienos viršų — A. Trumpio paveikslai, apačioj mūsų kryžių evoliucija. Tarp Adomo Trumpio darbų dėmesį patraukia jo Šv. Pranciškaus stovykla ir bareljefas. Pačioje kairėje — dail. VI. Stančikaitės Abraitienės pieštas A. Trumpio portretas. **PETRAS BABICKAS**, poet, cultural head of the Lithuanian Legation at Rio de Janeiro, Brazil, in room where Lithuanian sacred art was exhibited during Eucharistic Congress this year.

ARTE SACRA LITUANA

KAROLĖ PAŽĖRAITĖ, Sao Paulo, Brazilija

Liepos 17-24 d. Brazilijos sostinėje, Rio de Janeiro, įvyko 36-tasis Tarpt. Eucharistinis Kongresas, kuriame dalyvavo ir lietuviai.

Tarp visų iš anapus Geležinės Uždangos kilusių tautų, tik viena Lietuva tepasirodė su Religinio Meno paroda. Paroda suruošta sutelktinėmis Sao Paulo ir Rio de Janeiro miestų lietuvių jėgomis. Ją skoningai sutvarkė Lietuvos Pasiuntinybės Brazilijai sekretorius poetas Petras Babickas. Užsieniečių tvirtinimu, tai buvo įdomiausia ir originaliausia viso kongreso paroda. Brazilų spauda apie ją rašė gražiai ir su dideliu sentimentu Lietuvai. "Tribuna da Imprensa" įdėjo dail. V. Stančikaitės pieštą dievadirbio Adomo Trumpio portretą su jo kūriniais ir straipsnį "Exposicao de Arte Sacra Lituana", kuriame tarp kitko rašo:

"Lietuva, Pabaltijo kraštas, dabar Rusijos okupuotas, yra vienas seniausių kultūrinių bei meninių tradicijų kraštų Europoje. Ši paroda, Rio de Janeiro Lietuvių Komiteto suorganizuota, parodo mažą dalelę to, ką lietuviai menininkai, nuolatos kovdami su istorinėmis ir politinėmis kliūtimis yra amžių bėgyje sukūrę. Knygos, išleistos tremtyje, beveik viso pasaulio kraštuose, šventi paveikslai, tapybos darbai, kilimai, viskas yra surinkta šiame gražiam ir nuoširdžiam pasirodyme, liudijančiame šią tautą turint krikščionišką, visa nugalinčią sielą. Be šių nepaprastos svarbos dokumentų, paroda pristato nuostabų fenomeną, kuriam nėra lygaus. Tai lietuvis dailininkas Adomas Trumpis, 115 metų amžiaus, gyvenęs ir tebedirbęs Sao Paulyje. Gimęs Lietuvoje 1840 metais, Trum-

LIETUVIŲ CHORAS, Sao Paulo, gieda Eucharistiniam kongrese, dirig. muzikas J. Strolia. **LITHUANIAN CHOIR** from Sao Paulo gives a program of hymns and songs at Eucharistic Congress in Rio de Janeiro, Brazil. Directing is Musician J. Strolia.

pis reprezentuoja kažką, ką retai tegalima sutikti, būtent, laiką nugalinti meną, sukurtą laisvame krašte.

Piešdamas savo paveikslus, droždamas medžio stovyklas, Adomas Trumpis, su savo 115 pavasarių, yra mums nemirtingos Lietuvos simbolis."

RELIGINIO LIET. MENO PARODOS dalis. Dešinėj Z. Kolbos, JAV, kūriniai, vidury ir kairėje: M. Ivanausko, Sao Paulo, V. Stančikaitės, Sao Paulo, VI. Vijeikio, JAV, ir kt. kūriniai. Monstrancija su Vyties Kryžius motyvais — Adomo Trumpio darbas.

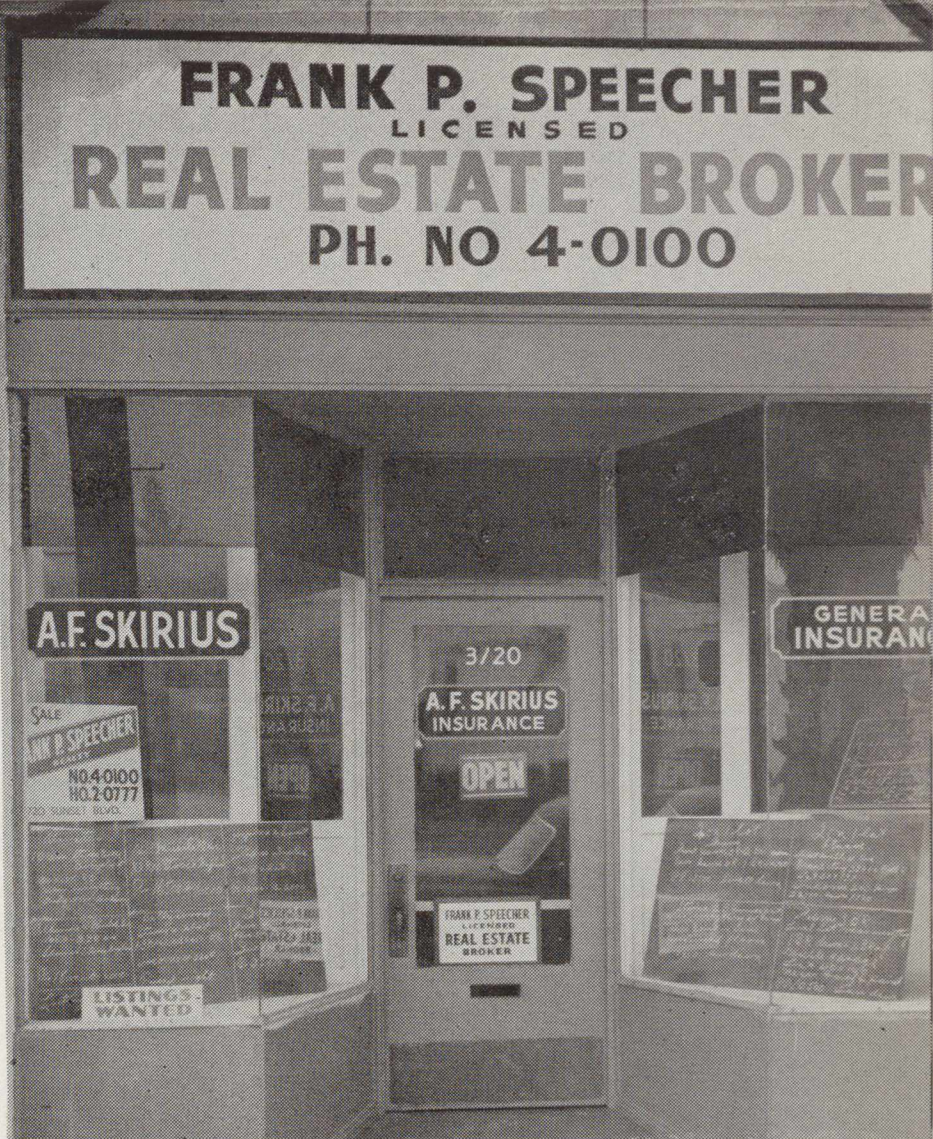
LITHUANIAN SACRED ART exhibit during Eucharistic Congress (July 18-28) in Rio de Janeiro, Brazil. Center: Monstrance by A. Trumpis.

Parodoje meno eksponatų buvo per 500, neskaitant knygų bei informacinio pobūdžio dalykų. Parodos centre buvo dail. V. Stančikaitės aliejinis pav. "Aušros Vartų Dievo Motina", "Trumpis su jo darbais" ir du pav. — pakelių koplytėlės. Dail. Mikalojaus Ivanausko deginti medyje paveikslai vaizdavo Dievo Motiną ir "Ecce Homo". Nuotaikingas K. Audenio pav. "Kristus eina per vandenyną". Pažymėtini Ig. Končiaus koplytėlė miniatiūra ir medžio skulptoriaus VI. Dramonto darbai, o taip pat inž. J. Abraičio Lietuvos bažnytinis žemėlapis. Rūpintojėlių tarpe vienas buvo 200 metų senumo. Parodą puošė tautodailininkės S. G. Teresevičienės darbo kilimai ir M. Remenčienės audiniai bei juostos. Parodą atidarė vysk. V. Brizgys. Ją aplankė apie 100.00 asmenų, daug bažnyčios dignitorių, tarp kurių Chicago kard. Strich. Parodos knygoje liko per 16.00 autografų ir daugybė įspūdžių ir atsiliepimų.

PRANO IR ANASTAZIJOS SPEECHERIŲ gyvenami namai, 612½ N. Plymouth, Los Angeles, Calif.
RESIDENCE of Mr. and Mrs. F. Speecher, 612½ N. Plymouth, Los Angeles, California.

FRANK SPEECHER Namų pardavimo įstaiga, 3720 Sunset Blvd., L. A.
THE F. SPEECHER Real Estate Brokerage, 3720 Sunset Blvd., L. A.

NANCY SPEECHER DARBO METU savo grožio salione, Belmont Beauty Shop, 128 S. Vermont, L. A.
NANCY SPEECHER adjusts coiffure of customer at her beauty salon, Belmont Beauty Shop, 128 S. Vermont Ave., L. A.

Kaip įsikūrė ir gyvena PRANAS IR NANCY SPEECHER

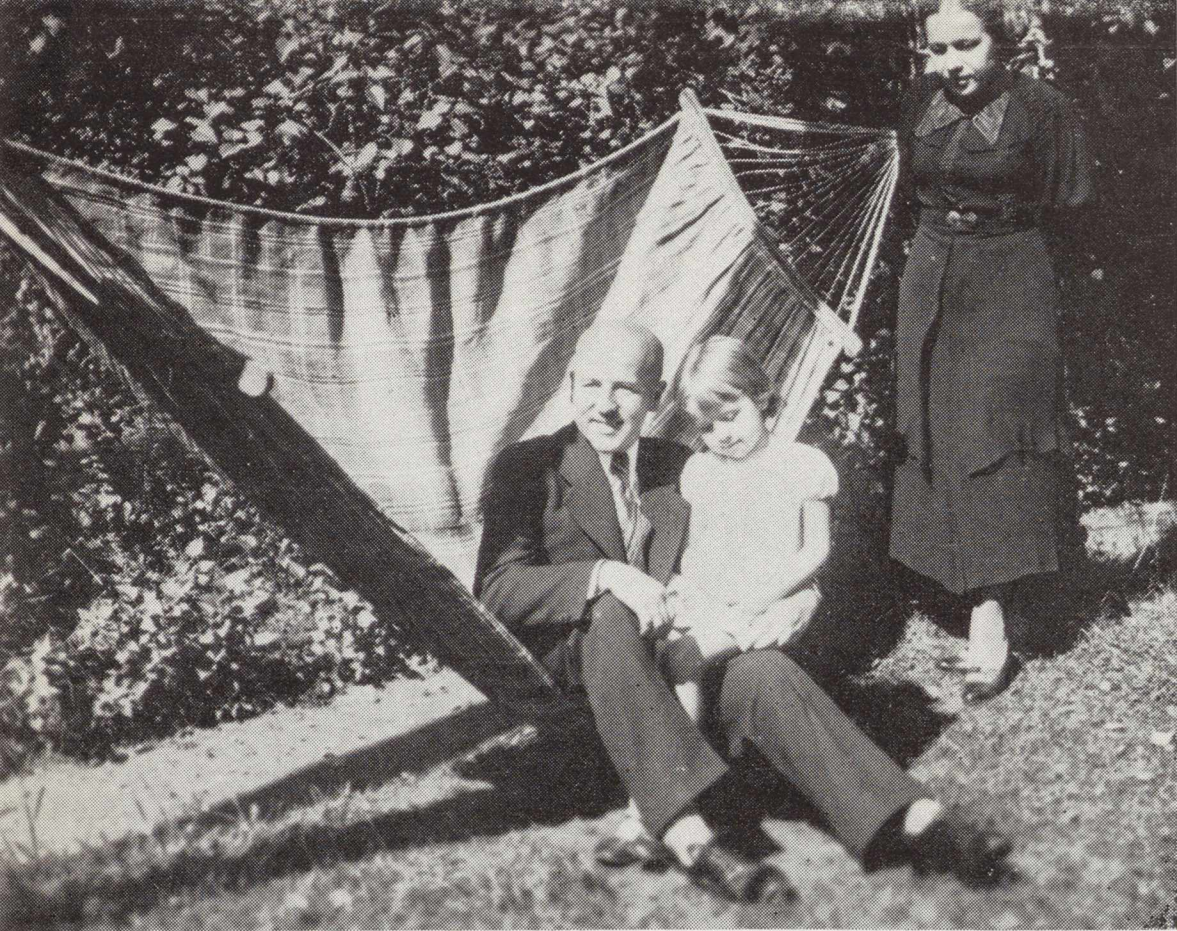
Chicagos ir Los Angeles lietuvių tarpe gerai žinomi verslininkai (biznieriai) Pranas ir Nancy Speecher šią vasarą atšventė 25 metų vedybų sukaktį. Liepos 3 d. jų šeimos šventė tapo visos kolonijos švente: pamaldos, pamokslas buvo specialiai jiems skirti, bažnyčioje išsirikiavo 25 poros pamergių ir pabrolių, o vakare bankete dalyvavo virš 300 asmenų.

Pranas Speecher gimė Newark, N. J. Keletą metų dainavo J. J. & Lee Schubert operetėse, kaip "My Merryland" ir kt. 1929 m. gastroliuodamas Chicagoje susipažino su Anastazija (Nancy) Grigaliūnaite ir 1930 m. ją vedė.
Nancy Speecher gimė Lietuvoje, Panevėžy. Amerikon atvyko 8 metų amžiaus. Per 30 metų ji laiko grožio salioną (beauty shop). Tą darbą ji pradėjo Chicagoj, Lietuvių auditori-

joj, vėliau nusikėlė į Marquette Park koloniją.
Kaliforniją Speecheriai aplankė bent 10 kartų, kol pagaliau 1946 m. čia apsigyveno. Pranas Speecher 1947 m. pradėjo Namų Pardavimo (Real Estate) biznį, kuriuo ir dabar verčiasi. Be savo kasdieninio verslo, Pranas nemažai laiko skiria ir visuomeniniam darbui. Jis yra šv. Kazimiero parapijos komiteto ir ALR Fed. vicepirmininkas ir kitų organizacijų narys. Pranas ir Nancy Speecheriai yra nuoširdūs ir visų mėgiami verslininkai.
K. K.

PRANO IR NANCY SPEECHER VEDYBŲ SIDABRINĖS SUKAKTIES 25 poros pabrolių ir pamergių. Pirmoj eilėj 5 ir 6-tas N. ir P. Speecheriai.
GROUP PHOTO OF TWENTY-FIVE COUPLES taking part in the Silver Wedding Anniversary of Mr. and Mrs. F. Speecher. The Speechers are shown 5th and 6th from left, front row.
Visos šio puslapio foto Pr. Gasparonio

Generolas St. Raštikis, Monterey, Calif., buvęs Lietuvos kariuomenės vadas, nepriklausomybės metais savo šeimos tarpe. Netrukus LD-ny leidykla išleidžia du toms jo atsiminimų.

General St. Raštikis, Monterey, Calif., former Commander-in-chief of the Lithuanian army, pictured with his family. His memoirs are being published by Lithuanian Days Publishers and will be on sale before the close of this year.

UŽSISAKYKITE IŠ ANKSTO GENEROLO STASIO RAŠTIKIO ATSIMINIMUS

Užsisakantiems iš anksto — abu tomai 10 dol. Vėliau, išėjus iš spaudos, kaštuos 12 dolerių.

Pirmasis tomas jau spausdinamas ir pasirodys prieš Kalėdas.

Antrasis tomas išeis kitų metų pirmoje pusėje.

Abu tomai turi po 500 ps! ir gausiai iliustruoti nuotraukomis iš viso gen. St. Raštikio gyvenimo ir jo susitikimų su žymiaisiais Europos valstybininkais ir karo vadais.

Atsiminimuose paliečiama visa eilė privataus gyvenimo faktų ir Lietuvos valdymo ir tvarkymosi klaidų:

- Lietuvos sukilimai
- Smetonos valdymo užkulisiai
- Santykiai su kitais karininkais
- Partijų biznis ir tautos vargai
- Derybos prezidentūroje
- Derybos Maskvoje ir daug kitų įdomių ir slaptų dalykų.

Atsiminimai parašyti labai sklandžiai ir intriguojančiai. Jie konkuruoja su garsiausių kitų tautų valstybininkų atsiminimais.

Pinigus už abu tomus siųsti:
Lithuanian Days Publishers, 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

KA VEIKIA SKAITYTOJAI

—**Dr. C. K. Labanauskas**, Riverside, Calif., pradėjo dėstyti valstybiniame universitete.

—**Inž. B. Čiurlionis**, Detroit, Mich., su šeima persikėlė gyventi į Los Angeles

—**Jonas ir Sofija Leonavičiai**, Los Angeles, Calif., susilaukė pirmgimės dukrelės.

—**Sesuo M. Ancilla**, Los Angeles, paskirta naujai įsteigtų seserų kazimieriečių namų viršininke. Namų adresas: 2901 Griffith Park Blvd., Los Angeles 27, Calif.

—**J. Andrašius** su žmona ir dukrele iš Putnam, Conn. persikėlė gyventi į Los Angeles. Su jais kartu atvyko Skirmunto ir Liaudanskio šeimos.

—**M. Slapšys**, iš Richmond Hill, N. Y., atvykęs tarnybiniais reikalais į Los Angeles, lankėsi LD-ny redakcijoje ir atnaujino prenumeratą.

—**Emilija Sliakienė**, Los Angeles, Calif., po sunkios operacijos Šv. Juozapo ligoninėje, Burbank, sekmingai sveiksta.

—**Spausdindame šį nr., sužinojome, kad spalio 15 tragiškai mirė Bronislava Biržiškienė, prof. Mykolo Biržiškos žmona. Plačiau parašysime kitame LD-ny nr.**

Profesoriui M. Biržiškai, dukrai Onai Barauskienei ir jos vyrui Barauskui ir kitiems giminėms ir artimiesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą. LD-ny Red. ir Adm.

GENEROLO RAŠTIKIO ATSIMINIMUS UŽSISAKĖ:

K. Meškonis, Rev. J. Tautkus, Dr. J. Petronis, V. Braziulis, O. Žadvydas, Rev. M. Čyvas, K. Kudukis, A. Pocius, V. Sinkevičius, K. Miklas, J. Mitrius, B. Zumeris, V. Žilėnas, K. Juknelis, J. Matulionis, J. Kasulaitis, B. Mozūras, V. Vaitiekūnas, B. Lungys, J. Rapšys, J. Mikaila, L. Heiragas, Rev. A. Karalis, K. Daugvydas, P. J. Žiurys, A. Ragelis, A. Makaras, E. Zabarskas, P. Pajaujis, J. Mačėnas, A. Stočkus, A. Sąjus, V. Bublys, St. Juras, V. Rocevičius, A. Liutkus, J. Sirevičius, J. Karys, V. L. Ramanauskas, M. D., G. Bučmys, K. Povilaitis, P. Gudelis, Dr. K. Bobelis, Balys Brazdžionis, J. Skardis, J. Balciunas, M. Juodis, J. Liubinskas, Kun. J. Kuzmickis užsakė S. Varanavičiui.

LD-ny PIKNIKAS

LD-ny piknikas, įvykęs rugpiūčio 21 d. Reseda Park, sutraukė daug skaitytojų, bičiulių ir svečių. Dalyvavo daug "senųjų" ir "naujųjų", įvairių profesijų ir rašto žmonių. Buvo jauki nuotaika. Visiems atsilankiusiems LD-ny adm-ja nuoširdžiai dėkoja. Bet ypatinga padėka priklauso prisidėjusiems savo darbu: T. Skemienei, J. Savickienei, Phillis Savickaitei, B. Skirienei, E. Vyšniauskienei, Žvirblienei, Žadvydams, L. Zaikienei, Mike Wisneski, J. Urbonui, Br. Starkienei, Ann Laurinaitis, Č. Norkui. LD-ny Adm.

LAIMINGIEJI LD-ny TRAUKIMUOSE:

LD-ny pikniko proga ruoštuose laimėjimuose-traukimuose skirtų 50 premijų atiteko šiems asmenims:

J. Vaičiūnienė, Cicero, Ill., laimėjo 100 dol., gi antroji pinigine premija 25 dol. atiteko **K. Bobkaičiui** iš Brockton, Mass.

Po 1 egz. "Crosses" laimėjo: J. Pakainis, Hartford, Conn.; Mrs. B. Stark /"Crosses" vertėjo M. Stark motina!/, Santa Monica, Calif.; W. M. Chase, Hartford, Conn.; Apolonia Sohigian, Chicago, Ill.; J. Wernstern, Philadelphia, Penn.

Po 1 egz. "The Evening Song" laimėjo: J. Budrys, Gen. Lietuvos kons., New York, N. Y.; L. S. Negherborn, Martinez, Calif.; Mrs. A. Slenis, Los Angeles, Calif.; J. E. Casserly, Los Angeles, Calif.; M. Wernstern, Philadelphia, Pa.

Po 1 egz. "Amerikos Lietuvių Vardyno" laimėjo: P. Zaronas, Los Angeles, Calif.; V. Karalius, Chicago, Ill. VI. Baltrušaitis, Rochester, N. Y. A. Pranys, San Francisco, Calif.; A. Zdazinskis, Richmond Hill, N. Y.

Po 1 egz. "Don Kamiliaus Mažasis Pasaulis" laimėjo: M. Mirrasoul, Portland, Oregon; Br. Abromonis, Montreal, P. Q., Kanada; K. Motekaitis, Chicago, Ill.; S. Poškus, Rochester, N. Y. St. Geldauskas, Detroit, Mich.; Jeanne Meadow, Gardner, Mass.; N. Gabienė, Brooklyn, N. Y.; J. Daniliauskas, Stamford, Conn.; J. Masiliunienė, Manchester, Conn.; F. Monchun, Windsor, Conn.

Po 1 egz. "Varpai Skamba" laimėjo: dr. A. Damušis, Cleveland, Ohio; J. Kučiauskas, E. St. Louis, Ill.; D. Mitkienė, Hollywood, Calif.; J. Mikaila, Detroit, Mich.; S. Dobkevičiūtė, Los Angeles, Calif.; kun. J. Tautkus, Omaha, Nebr.; J. Mikuckis, Baltimore, Md.; kun. N. Pakalnis, Brooklyn, N. Y.; J. Antanavich, Los Angeles, Calif.; J. Dombrosky, Los Angeles, Calif.

Po LD-ny metinę prenumeratą laimėjo: Ann Laurinaitis, Los Angeles, Calif.; B. Velminskas, Rochester, N. Y.; Anna F. Miller, Worcester, Mass.; Cass Waranius, Long Beach, Calif.; A. Kapel, North Ridge, Calif.; E. P. Warner, Watertown, Mass.; kun. J. Steponaitis, Toronto, Ont., Kanada; A. Keturakis, Boston, Mass.; A. M. Pakeltis, Chicago, Ill.; J. Dudėlas, Toronto, Ont., Kanada; O. Sabalys, Montreal, P. Q., Kanada.

SKAITYTOJAI, PARĖMUSIEJI "LIETUVIŲ DIENAS" SAVO AUKOMIS, ĮSIGYDAMI LAIMĖJIMŲ BILJETĖLIŲ

Canada. 4.00 dol.: V. Bakūnas, Br. Mozūras; **2.50 dol.:** A. Sargautis, L. Sturkaitis; **2.25 dol.:** Paukštys; **2.00 dol.:** N. Kardelis, A. Puida, J. Matulionis, J. Vaičeliūnas, K. Rimas, B. Zilinskas, E. Rudziauskaitė, Ig. Anužis, J. Petrauskas, J. Sakalauskas, J. Daunys, J. Genutis, P. P. Baronas, J. Liepa, J. Dudėlas, O. Sabalys, S. Zvirblys, J. Zaldokas, A. Kojelaitis, A. Bakaitis, Z. Danilevičius, J. Jasimienė, V. Skilandžiūnas, P. Braziūnas, A. Lymanas, K. Andruškevičius, V. Taraškevičius, D. Milius, B. Daugilis, L. S. Macikunas, E. Kalasauskas, V. Markonis, V. Bluzas, Kun. A. Sabas, B. Zekas, N. Gailius, A. Pivoriūnas, J. Tonkūnas, J. P. Pleinys, S. Kirsinas, J. Skilandžiūnas, Br. Abromonis, Alb. Paškevičius; **1.00 dol.:** P. Baronas, P. Aišėnas, P. Kiškis; **0.50 dol.:** A. Stankavičius.

Alaska. 2.00 dol.: A. Čelkis.

California. 4.00 dol.: J. Gobis; **2.50 dol.:** J. Salys, J. Milasis, F. S. Yurkus, J. Truškauskas, Cass. Waranius, M. K. Lubin; **2.00 dol.:** S. Dering, P. Prokurat, Ch. Zaliūnas, D. Slenis, J. D. Tolick, A. Jurgas, K. Bandzevičius, Kun. J. Marčiulionis, J. Severinas, P. Zaronas, J. Peteris, Kun. L. Jankus, A. Levickas, J. Barševskis, A. E. Stisulis, Vl. Motiekaitis, B. Stark, L. Briedis, P. Petkus, N. Naujoks, J. Mitkus, A. Pranys, Kun. kan. K. Steponis, J. Pelanis, V. Bartkevičius, R. Ambler, F. Laponis, J. Leonavičius, M. Wisneski, N. Jasinas, B. Janulis, J. Tininis, S. Zakzevskis, S. Psibilskis, S. S. Tiknis, dr. J. J. Bielskis, C. P. Arnashus, V. Tamulaitis, F. Speecher, J. Ž. Casserly, O. Ingelevičiūnė, prof. M. Biržiška, A. Kunickas, M. Ra-

manauskas, Ann Laurinaitis, J. J. Miliūnas, A. Dombrosky, A. Sketeris, A. Janulis, F. Karaliūnas, X. Y., V. Jasilionis, F. Masaitis, J. Antanavich, J. Bertulis, J. Savickas, P. Aukštuolis, P. Lisankis, H. Shaulyš-Kellison, M. Zickus, J. Uksas, L. Birzys, V. Augėvičius, gen. St. Raštikis, E. Leugoud, L. Zaikis, B. J. Zemaitis, H. Misiūnas, F. Kudirka, A. Padzunas, A. Macejūnas; **1.00 dol.:** J. Mejeris, P. Jasinskas, A. Sketeris, F. K. Klem, J. Kapel, C. Swann, P. Butkys, A. Dobkevičius.

Colorado. 2.00 dol.: J. Mitrius.

Connecticut. 2.50 dol.: P. Dapkus; **2.00 dol.:** P. Karosas, J. Klukenski, A. Petrauskas, A. Kaunienė, A. R. Igaunis, J. J. Zukauskas, F. Monchun, J. Siugzda, W. M. Chase, A. Jaras, P. A. Ambrose, E. Figoras, A. Grakavinas, J. Pakalnis, J. Raugalis, S. Vilinskas, **1.00 dol.:** A. Masiulis, B. Mičiūnas.

Delaware. 2.00 dol.: Dr. C. Vileišis.

Florida. 10. dol.: Kun. A. Tamolūnas; **2.00 dol.:** A. Tulys, P. Rudaitis.

Illinois. 4.00 dol.: A. Milauckas, Anna Aitches; **2.50 dol.:** V. Zalkauskas, Vysk. V. Brizgys, A. Sohigian, kun. kan. A. Steponaitis, K. Ukelis, L. Mockevičius, E. Meškauskas; **2.00 dol.:** K. P. Deveikis, kun. dr. V. Rimšelis, J. Blažys, K. K. Klinauskas, A. Spudis, dr. M. Budrys, J. Balčiūnas, dr. Z. Rudaitis, A. Ruzancovas, Our Lady of Vilna School, J. Motiejūnas, M. Kojelytė, V. Urbonas, P. Abelkis, P. Ličkus, A. Sliteris, S. Baniulis, V. Vintartas, dr. P. Daužvardis, K. Prišmantas, J. Stulga, P. Saliukas, J. Ivinskis, prel. Ig. Albavičius, A. Bubelis, A. Mačius, S. Matulevičius, J. Melys, V. Žilėnas, C. Laurinavičius, A. Mickevičius, K. Kazlauskas, P. Jasevičiūtė, K. Milasauskas, V. Jakas, M. Čičikas, P. Kurzikauskas, J. Vaičiūnienė, R. Jasėnas, I. Gintautienė, K. Vaičaitis, G. Bukantas, J. Mačėnas, J. Krauskauskaitė, A. Markuzienė, Alice Stephens, J. Žadeikis, J. Kučiauskas, J. Ramoška, F. Patrick, P. Kavaliauskas, T. Kojelis, A. Marciukaitis, dr. R. Sidrys, A. Gerčys; **1.00 dol.:** A. Stočkus, J. Vaineikis, A. Gaška, Z. Baltusauskas, A. Pakeltis, B. Jablonskis, V. Musinskas, V. Ramonas, J. Salucka, J. Radvilas, V. Petrauskas.

Indiana. 3.00 dol.: J. Skinderis; **2.00 dol.:** prof. St. Kolupaila, V. Kanišauskas, C. Sabones, J. Mikeliūnas; **1.00 dol.:** B. Daukantas.

Iowa. 2.00 dol.: kun. S. Morkūnas.

Louisiana. 2.00 dol.: J. Kuprionis.

Maryland. 2.50 dol.: P. J. Labanauskas; **2.00 dol.:** prel. L. J. Mendelis, A. Žolynaitė, St. Alphonsus School, J. Mikuckis, V. Armalis; **1.00 dol.:** M. Mackevičius; **0.50 dol.:** K. Pažemėnas.

Massachusetts. 3.00 dol.: G. Penney; **2.50 dol.:** kun. P. Juškaitis, J. Sutkaitis; **2.00 dol.:** V. Jakimavičius, Vl. Adomavičius, kun. J. Steponaitis, M. Venis, J. Vaičaitis, kun. F. Virmauskas, A. W. Dėdinas, A. Adams, F. Lembergas, A. Yuška, K. Šeštokas, L. Reivydas, A. Vilčinskis, kun. J. C. Jutkevičius, A. Skudzinskis, A. Nakutis, adv. A. O. Shallna, Ch. Brach, J. Varoneckas, K. Bobkaitis, A. J. Walsh, A. F. Miller, A. Brazdžionis, S. Bernatavičius, A. Monkevičius, V. Leveckis, S. Mačionis, A. Keturakis, V. Andriušis, F. A. Zalinskas; **1.00 dol.:** P. Navaselskis, J. Labuckas, J. Greičiūnas, V. Dabrila.

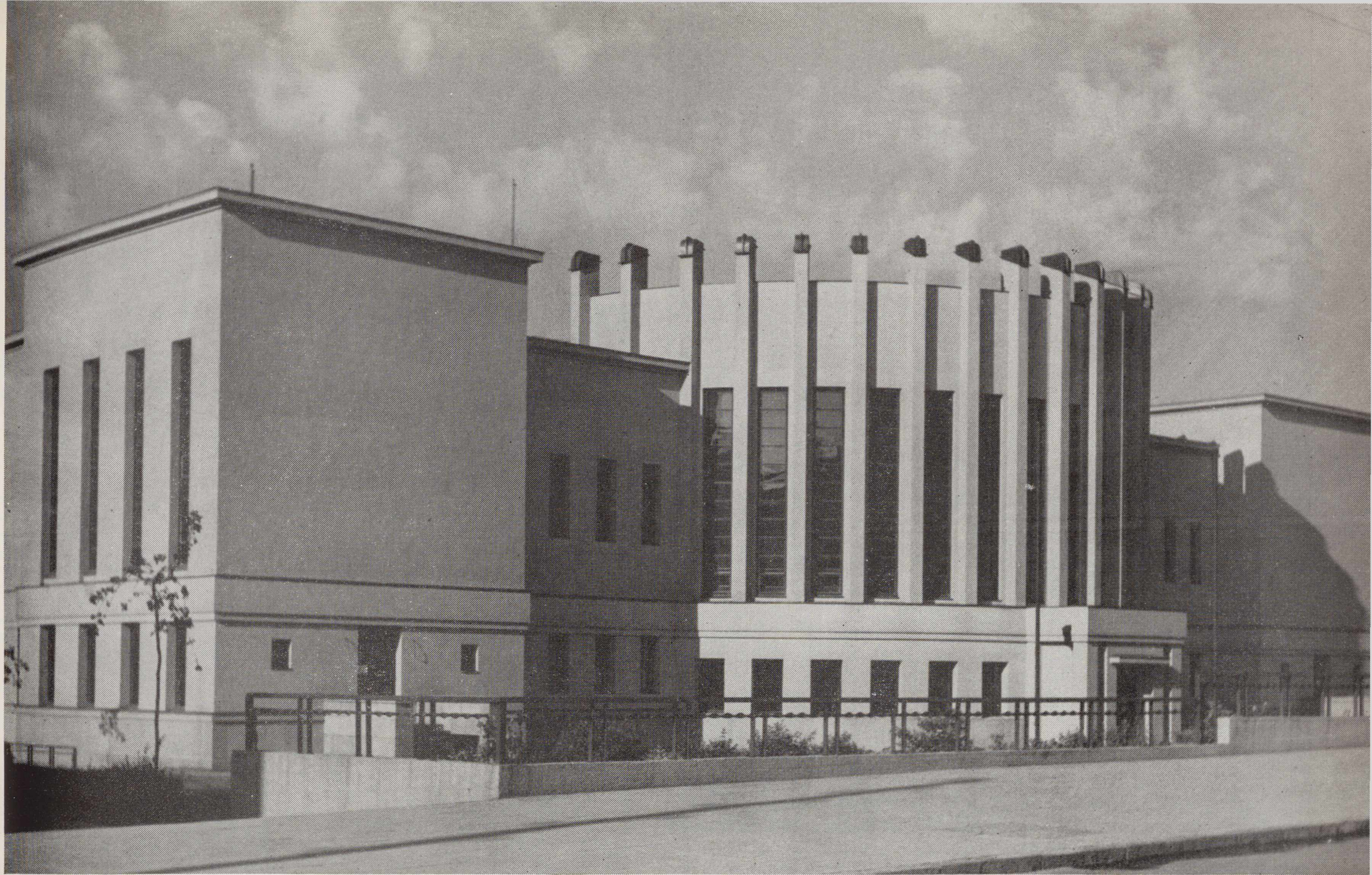
(Aukotojų sąrašo pabaiga kitame LD-ny nr.)

NAUJOS KNYGOS

A. Vaičiulaitis, **Pasakojimai**. Rinktinės novelės su J. Brazaičio žodžiu apie A. V. kūrybą. Viršelis dail. T. Valiaus. Išl. Venta, Vokietija, 1955. Kaina 4 dol.

Bronius Budriūnas, **Mano protėvių žemė**. Žodžiai B. Brazdžionio. Solo aukštam balsui su fortepionu ir mišriam arba vyrų chorui. Muzikos Žinios. Išl. T. Tamošiūno, Detroit, Mich., lėšomis.

A. Rinkūnas, **Kregždutė**. III dalis. Tėvynės pažinimas. Viršelis ir vinietės dail. T. Valiaus. Bostono Liet. Mokytojų leid., 1955.

CULTURAL MUSEUM OF VYTAUTAS THE GREAT at Kaunas, pre-war Lithuania.

Vytauto Didžiojo Kultūros Muziejus Kaune, Nepr. Lietuvoje.

Foto V. Augustino

A Twofold Literary Task

By VYTAUTAS DONIELA, Australia

The continuance and growth of a nation's cultural tradition requires an accumulation of literature and scholarly works, both native and translated. Moreover, to gain due respect in the eyes of others, a nation must reveal her cultural possessions in a form and language readily accessible to her neighbours; a nation must tell the world about herself.

The latter task is of considerable importance to small nations, and of utmost urgency to those whose very existence depends on the benevolence of actual or potential allies.

Turning to ourselves, we notice that for quite some time we have felt a need for more informational literature, and the lack of organized sources of information has been only too obvious. Now, it cannot be said that we do not possess enough facts at our disposal in support of our claims; it seems, however, that those who have first-hand knowledge or academic insight into the deeper significance of facts or their implications are often unable to render their mind into the language of their neighbors.

Although communication may indicate a serious obstacle, the difficulty is by no means insuperable. We are indeed very fortunate having as members of the same nation many who are intimately familiar with the language and way of thinking of at least one great Anglo-Saxon country, i.e., the United States. Locally born Lithuanians may not perhaps be fully aware of their own significance and power in the process of furthering the cause of independent Lithuania. Yet their knowledge of the English language and, in many cases, their high qualifications turn the U. S.-born Lithuanians into central figures, well suited for transmitting information to the places where it matters most.

Books, brochures, pamphlets, scholarly treatises are needed badly. Quite a number of these, it is true, have already been published, and American-born Lithuanians have been prominent here. But there is need for more. There is also need for more cooperation between authors and translators. At present, authors quite often cannot find translators, and volunteer translators cannot find material to be translated; this state of affairs must come to an end.

The situation calls for a central office of information, the purpose or which would be to coordinate endeavours of both authors and translators, to assign topics for new works and to provide material for trans. It must be admitted that an institution of this kind does not exist at the moment. Even if some do exist, they invariably suffer from lack of funds. Yet no one can question the importance of centralized handling of information. It seems only reasonable that a certain levy should be collected, independently or as part of other contributions, for the express purpose of producing informational literature to support the restoration of independence.

Whereas the dissemination of literature about Lithuania is of great contemporary urgency, there still remains the need to augment national heritage by participating in the achievements of other nations. Translations of masterpieces into the Lithuanian language will remain forever a contribution of great importance, and no one can afford to stay isolated from achievements transcending national boundaries.

If we did not have much time during the years of independence to enlarge our libraries and to incorporate great works into our cultural legacy, we should not now remain indifferent to the free use of the world's richest libraries.

VYTAUTAS DONIELA, graduate in philosophy from the University of Sydney, is employed in the city public library and is also working on his Master's degree.

VYTAUTAS DONIELA, Sydney, Australija. Sydney universitete baigęs filosofiją, dirba Public Library ir rengia Master laipsnį. Šviesos sambūrio narys, liet. spaudos bendradarbis.

Of course, it cannot be expected that all these translations should be published immediately; an influx out of proportion would spell its own doom. Renditions should, however, be made even if no prospect of immediate publication existed.

It is true that we shall never be able to catch up with literature treating of highly technical matters; the priority should be accorded to the so-called humanistic

studies. There is very little that we possess in the fields of philosophy, sociology, theory of art, psychology and many other subjects. In each of these fields there are certain classics that are indispensable to that particular study, irrespective of time and circumstance. It is to these that we must turn first of all.

We cannot afford delaying publication of works dealing with the contemporary political situation. We

THE LITHUANIAN CHRISTIAN DEMOCRATIC PARTY

PRANAS VAINAUSKAS, New York, N. Y.

The organization of the Christian Democracy in Lithuania was potentially started a hundred years ago. Russia kept Lithuania oppressed at that time (since 1795) under its yoke. According to czarist plans, the Lithuanians had to be Russified and forced to adopt the Orthodox faith. The Lithuanian people fought against these Russian measures. The Lithuanians were united because 82% of them professed the Roman-Catholic faith and preserved deep in their hearts the old traditions of an independent Lithuanian State. They did not lose their hope to be free again and they tried by all possible means to reject the foreign yoke. Such a decisive struggle needed a strong organization supported by large masses of the population — an organization based on democratic principles, social reform, the Christian faith, and the struggle for freedom and independence. The struggle with Russia was waged for these great principles. These principles were adopted by the Lithuanian Christian Democratic movement.

For some time the Lithuanian Christian Democratic Party had no written program. The first written program was worked out only in 1904 by the professors of the Roman-Catholic Academy (institution of higher learning) in St. Petersburg: Bishop Pranciškus Bučys, Msgr. A. Dambrauskas-Jakštas and Msgr. J. Mačiulis-Maironis. At the top of the program was this motto: "If we wait until the Russian

may, however, postpone publications of translations into the Lithuanian, or even reserve them for the time of independence. But, of course, what is said about publication does not apply to the process of translation. We must utilize every minute, for this period is crucial and is likely to affect the future of our cultural well-being.

government satisfies our demands, misery will keep us oppressed and many people will die without seeing brighter days. Therefore we are going to work."

As a matter of fact the Lithuanian Christian Democratic Party was soon organized and took immediate and active part in various Lithuanian national meetings and conferences. At the Great Diet in Vilnius in 1905 the Christian Democrats proved themselves an important political factor. Later, at the Diet called on May 27-31, 1917, in St. Petersburg, the Christian Democrat group already constituted a strong unit. Furthermore, Christian-Democrats played an important part at the First Lithuanian Conference held on December 11, 1917 in Vilnius — the capital city of Lithuania. At the second National Conference on January 16, 1919, the Christian Democrats won the absolute majority of representatives.

P. Vainauskas, chairman of the Lithuanian Christian-Democrats, author of article on this page.

P. Vainauskas, LKD pirmininkas, šiame nr. spausdinamo str. apie LKD autorius.

As a result of hard struggle and sacrifice by the Lithuanian nation — a large part of which joined the Christian Democrats — the Lithuanian National Council promulgated the Declaration of Restoration of an Independent Lithuanian State on February 16, 1918. The younger Christian-Democrats set out immediately to defend Lithuanian independence and its territory from the invaders, especially from the Russian communists; whereas the older worked for the building of the state and its internal order. At the same time parent political groups

GUESTS attending the jubilee conference of the Lithuanian Christian-Democratic Party at the Carnegie International Endowment Center, New York, May 30.

Iš LKD Sąjungos jubiliejinės konferencijos Carnegie Endowment International Center patalpose New Yorke. 1954 m. gegužės 30 d. iškilmingo posėdžio metu.

GEDIMINAS

REX LITHUANORUM ET MULTORUM RUTHENORUM

By V. Adomaitis, Los Angeles, Calif.

With the death of his brother King Vytenis, Gediminas succeeded to the throne of the Kingdom of Lithuania during 1316. Two main issues dominated the reign of Gediminas. The incessant warfare with the German Teutonic Order on the western frontier and a peaceful expansion into the Eastern Slav or Ruthenian territories that were under the ruthless yoke of the Tartars. Indeed Gediminas merited the above Latin title of "King of the Lithuanians and many Ruthenians".

Significant communications were interchanged between King Gediminas through the assistance of the Archbishop of Riga with Pope John XXII, the Franciscans and Dominicans of Saxony and the cities of the Hanseatic League. Caustic yet poignant accusations were made against the Teutonic Knights. It was stated that Lithuania had accepted Christianity in 1251 under King Mindaugas, but due to the example of the Teutonic Order's avarice and lust for temporal power, the religion had never affected the mass of the Lithuanian people. Previous Kings had asked for priests and teachers but the Germans had continually sent soldiers and depredators. The messengers of Gediminas who were sent to discuss peace between Lithuania and the Germans were ambushed and savagely murdered. The Teutonic Knights sold converts as slaves and did everything to make the acceptance of Christianity as hateful and loathsome as it was possible.

The Archbishop of Riga excommunicated the Teutonic Order in 1325 but it was too late to regain the

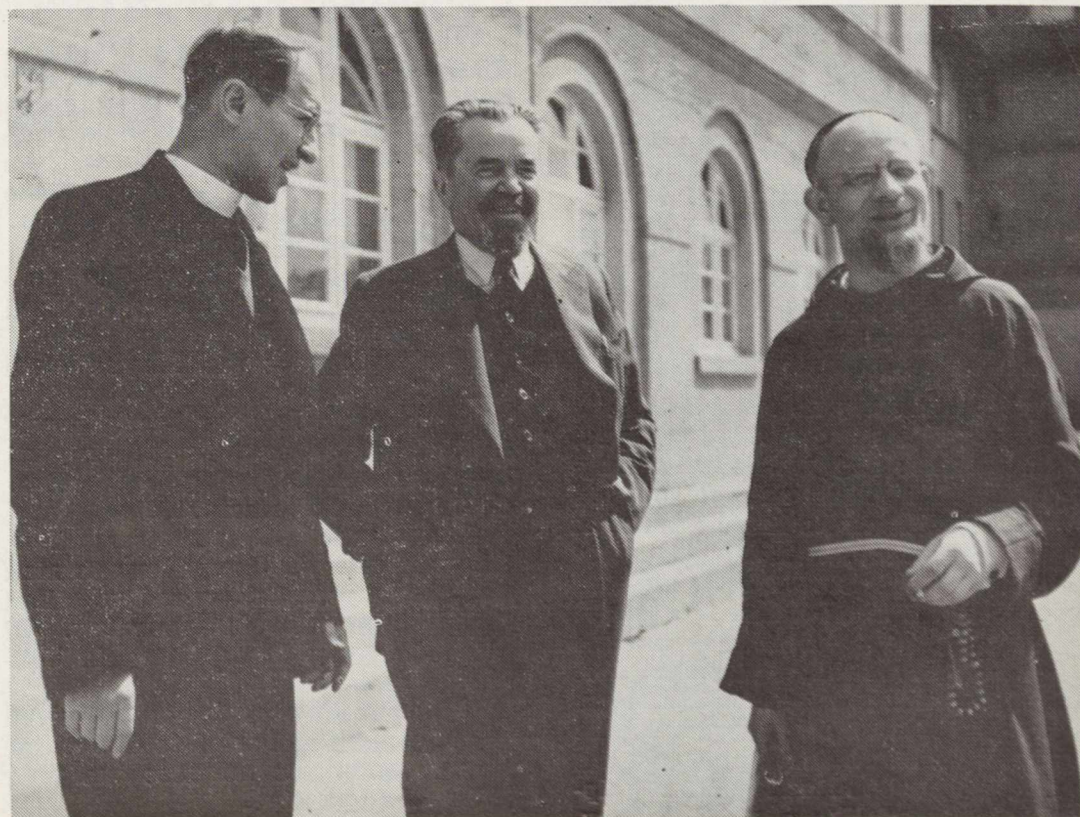
goodwill and trust of the Lithuanian king. The war with the Germans raged on! Conditions for peace became absolutely hopeless when Emperor Ludwig IV approved the plans of Dietrich von Altenburg, Grand Master of the Teutonic Knights, to incorporate all the territories of the Lithuanian Kingdom into the German empire with title being invested with the Teutonic Order.

It is ironic that during the reign of Gediminas, the Kingdom of Lithuania had its first alliance with the Kingdom of Poland. Gediminas' daughter Aldona married the Polish crown prince and as a token of goodwill 40,000 Polish prisoners were sent home. However these first dealings with the Poles were symptomatic. While Gediminas rendered aid to the Polish State in the wars against the Germans, the Poles continually gave excuses for never coming to the help of the Lithuanians. Two decades later the Polish King, son-in-law of Gediminas, invaded Lithuania. The infamous Polish policy directed toward the extinguishment of the Lithuanian government and nation was initiated during this period. These irrational Polish ideas have plagued the two different and distinct nations even to our own times.

Gediminas died during 1341 from a gunshot wound inflicted by the new weapons thrown into use by the Germans. He will always be remembered not only as a valiant ruler but also as the founder of the permanent Lithuanian capital of Vilnius. (This will be discussed in next month's essay continuing this series on the highlights of Lithuanian history.)

Msgr. K. Razminas, Chairman of the Lithuanian Community in Austria, Msgr. M. Krupavičius, Chairman of the Supreme Committee for the Liberation of Lithuania and Father A. Bernatonis, Spiritual Adviser to Lithuanian Catholics in Germany, at a Lithuanian Roman Catholic conference this spring in Koenigstein, Germany.

Lietuvių Bendruomenės Austrijoje pirm. prel. Kl. Razminas, VLIKO pirm. prel. M. Krupavičius ir Vokietijos Liet. Katalikų Sielovados ved. Tėvas A. Bernatonis šį pavasarį įvykusiame Europos Liet. Katalikų suvažiavime Koenigsteine, Vokietijoje.

GUESTS AT THE LITHUANIAN CHRISTIAN-DEMOCRAT JUBILEE CONFERENCE. Msgr. M. Krupavičius (left) is shown speaking with Dr. Mosens, chairman of the United Subjugated Nations of Europe.

JUBILIEJINĖS LKD KONFERENCIJOS POBŪVY pirm. M. Krupavičius kalbasi su Europos Pavergtų Tautų pirm. dr. Mosens. Už jų matyti St. Lūšio profilis. Photo V. Maželis

were organized — the Lith. Peasant Union and the Lith. Federation of Labor. They adopted the same Christian Democratic principles and constituted a political bloc with the Christian Democratic Party.

At the Lithuanian Constituent Diet, democratically elected on May 15, 1920, the Christian Democratic bloc got the absolute majority of representatives (59 out of a total of 112). The Constituent Diet prepared the ground for the reestablishment of the independent Lithuanian State. It adopted the Constitution of the State and the land reform law as basic in importance. With the adoption of the Constitution the Constituent Diet shaped the new state and with other statutory acts, assumed state aims and indicated the way of action. The Constitution was promulgated by the Constituent Diet on August 1, 1922. It was accepted in the name of the Almighty God and based on Christian Democratic principles.

During the term of the First and Second Constituent Diets — May 15, 1920 to May 10, 1926 when the Christian Democratic bloc held the majority in the legislature — state affairs were guided by the Christian Democrats.

The occupation of Lithuania by the Soviet Union stopped the Christian Democratic activities in Lithuania. Many of the outstanding leaders were arrested, jailed, executed or deported to Siberia for slave labor and certain death. Nevertheless a certain number of leading

Christian Democratic personalities succeeded in escaping to the free world, where they resumed their activities. The Central Committee of the Party was established in New York, and many branches were organized in all major American cities, as well as in Canada, Australia, Columbia, Western Germany, and Venezuela.

The Christian Democratic Party published its first press organ "Apžvalga" (Survey) as early as January, 1890. Later the name of the organ was changed to "Tėvynės Sargas" (Country Sentinel). Eleven issues of this review have been published during the present period of exile.

The Lithuanian Christian Democrats, struggling for the liberation of Lithuania and of other captive nations from communist yoke, joined for the better success of their work the Nouvelles Equipes Internationales (Paris) and the Christian Democratic Union of Central Europe (New York).

Msgr. M. Krupavičius, the founder of the Lithuanian Christian Democratic Party and its chairman for long years, has been president of the Lithuanian Supreme Committee of Liberation since 1945.

The Lithuanian Christian Democrats while fighting for the independence of their country, do not lose their hope that the Western Democracies, especially the American people and its government, will support them in their struggle for freedom and the dignity of men and nations.

A COMPLICATED DEATH

From "The Kiss" by Juozas Grušas

"Martha, Martha, love!" But he could not awaken.

"Martha, old woman, have you kicked up your heels!"

His wife raised her head, rubbed her eyes with her fists, and replied in a lazy voice:

"Can't even get any sleep."

"Light the consecrated candle. I'm dying."

"What?" asked his wife, half-awake and still unable to understand the old man's moaning.

"I'm going to die soon. Light the holy candle."

His wife got up, lighted the lamp, and went to the old man's bed. He was breathing hard, his chest rattled, and his forehead was clammy with sweat.

"What's the matter? Feeling bad?"

"Give me the holy candle. I'm going to die," choked the sick man, rolling his eyes.

This was no laughing matter. A man was dying. But for some reason the farmer's wife could not bring herself to believe it. She lingered a moment and looked at the sick man. But seeing that he did not intend to change his mind, she lazily, groggily, returned to her bed and rummaged under the pillow as if she were searching for a garter for her stockings. She pulled out a large, yellow, somewhat burned down waxen candle, lighted it and delivered it into the sick man's hands. The sick man squeezed the candle between his palms, blinked his eyes, and reflected.

His wife looked around the cottage. Was she to stand here in the middle of the floor and wait and freeze? There was no telling the old man's whims.

It was morning. His wife jumped from bed. She had overslept. She threw on a garment and lighted the lamp. But what was this? She had not expected this. Even a person with strong nerves could not help being annoyed. The sick man slept with head thrown back and breathed heavily, and the candle was all burned out. There was only a little piece left in his fist. It was as though he wanted to make his wife angrier yet.

There were wax drippings on the sheets and on the edge of the bed. That was how he would use up all of the candles, the scoundrel — there would be nothing to place beside the coffin when he died. Just like a child. He might have set himself on fire. Fall asleep, mind you, on your deathbed with a consecrated candle burning in your hands! She had never seen such a blockhead before. The more she thought, the more she wanted to give him a piece of her mind.

"Pa, have you no shame? You might have set yourself on fire!"

The old man opened his eyes, looked at his angry wife with sluggish unwillingness and closed his eyes again. Then he lifted his hand, gestured feebly, scarcely able to move, and let it fall back on the bedclothes like an ashen stocking.

His wife grew quiet. The motion of the hand looked ominous to her. It was a much more convincing sign than all of the other proofs. She somehow sensed death approaching her dear husband and sorrow gripped her heart like a vise. Every-

thing looked completely different from the night before, when she had had to light the candle. Then it had been just a joke.

As the farmer's wife pondered, her closest neighbor, Mrs. Šaulys, a passing good devotee, sharp-tongued, but a pleasant enough woman, stole into the room without a sound, as was the custom thereabouts. She stamped the snow from her feet in the room, gave praise to Christ, and began to chatter according to her way.

"So you're getting things ready, gossip. I saw your calves loose; I came over to tell you that they're running around in the barn. But how's the sick man? Is he better? Maybe God will grant..."

The farmer's wife quickly concluded that the new hired man had turned the calves loose. He was generally a good-for-nothing dolt.

"It was the hired man. I hired myself a man who does me loss everywhere he turns."

She wiped the bench with a corner of her apron and invited her guest to be seated. She began to talk about the sick man.

"Maybe a day or so, but no longer. I even lighted the consecrated candle during the night."

The guest walked to the sick man's side, looked, shrugged her shoulders and, turning around to her neighbor, whispered:

"So you see..."

But she wanted to be absolutely accurate in reckoning the number of steps he still had to tread in his earthly journey.

Like a good merchant she gave him another glance of appraisal, looked over the exhibit, bent over his ear, and warbled:

"I expect you'll be wanting to get up, neighbor?"

The sick man opened his drowsy eyes.

"I'm so weak, weak..."

The guest slapped her thighs with her hands and secretly tugged the mistress' sleeve. Taking her to one side, she began to elegize.

"You see, gossip! And you haven't gone about getting things ready yet. His life is all but gone, he'll die in no time... this very day... see, look, he's lost consciousness. Call in the mourners at once. This is the very time to do it!"

When everything was prepared, the mistress breathed easier, like a good mower after cutting down a swath of wheat. She saw no complications to the death now. She cast her eye over the cottage once more and addressed the sick man:

"Well, how is it?"

The farmer's wife quickly congratulated, scratched his chin, and mumbled:

"I'm going to die. Maybe even today."

"Poor dear. Is your head dizzy?"

She no longer argued with him, but comforted him, paying little attention to what she said.

The women began to gather. Those came who knew how to sing from the hymn books and who had large experience in mourning. All were decently dressed and in holiday spirits.

With expert eyes they scrutinized the sick man and tried to determine how many more minutes the poor fellow had to live.

"So, uncle, you're getting ready

to leave us..." they spoke to the man, as if he were ready to leave for Brazil.

But as if on purpose the sick man showed little faith in the mourners. True, he was very interested in them, even his drowsiness left him, but it was possible to tell from his face that they did not make too good of an impression on him. He looked on wide-eyed, still puzzled as to why they were gathering here. After a pause, instead of replying, he muttered through his nose:

"Hmm..."

"Poor dear, you can see already, that all... can't even speak a word."

"No point in speaking to him..."

"Neighbor, you begin, we'll sing the litany."

"Pa, shall I light a candle?" asked his wife genuinely moved now and drying a few tears, although, as you well know, she was not given to weeping.

But the sick man resisted as if he were being attacked by a swarm of wasps. He waved both his hands and muttered something. These rites began to raise cold anxiety in him.

As for the women, some inspected the candles, others paged through their hymn books, chatted and waited until the mourning ceremonies would begin in earnest. Those standing to one side began discussing the services and the funeral arrangements.

"There'll be obsequies, of course. What's the expense mean to a farmer like him!" a shrill woman called over the whole cottage.

The sick man heard this plainly. All his weakness left him like camphor. He turned on his side crossly and faced the wall. Then he scratched the back of his head and turned over on his other side.

Finally, for greater effect, he kicked the blanket from the bed. He became surprisingly stronger and livelier. He was about to sit up and climb from the bed, but a few of the mourners rushed up, layed him back again and covered him.

"The poor fellow is raving."

"It's hard to die."

"God grant him a happy death."

This was more than he could stand. The sick man clenched his fists and was ready to strike the first one who would wish him a happy death. Now he was willing to shut his ears rather than hear talk of death.

The old man was insufferably obstinate; when his wife told him that he would not die, he was stubborn in wanting to die; now, when they wished him a happy death, he was bent on lingering on in this vale of tears.

The situation was truly uncertain.

But lo and behold, to the surprise of all, Mrs. Šimkus entered, the lustiest woman in the village. She had not been invited to the mourning.

"Well, what are you all gathered here for?" she suddenly asked the mourners on entering. Without waiting for an answer, she addressed the sick man: "Chase these hags out. You're not going to die! You and I will have a wrangle yet. Did you see? They've broken your gates at the road where the cattle pass; people are now driving through the field, they'll trample down my rye as well."

The sick man's eyes sparkled, and he even broke into a smile.

As for the mourners:

"Look who's come... Worrying a man on his deathbed. You'd do better to help us mourn, if you're so

good."

"I told you to throw these old women out. And you go fix your gates!"

That was what she said and went out smiling herself, followed by wicked glances.

The mourning ceremonies were turned into a farce. The mourners merely looked at one another, not knowing what to do next. They had not foreseen such a complication, even though they had fair experience in the practice of mourning.

The sick man took heart, his position was strengthened; he felt he was not alone in the fray, even against such a throng of mourners. He now resolved to break the silence.

"Why have you come here? Eh! Get out!"

What ingratitude! What downright impudence! The women felt greatly affronted.

And his wife, too, noticed that miracles were being worked before her eyes. He had been at the door of death, and now he was driving the mourners out. Later, when they would be needed, neither love nor money could summon them again. What an old man! But she was yielding and solicitous.

"Would you like something to eat, Pa?" she asked.

"If you will..."

She went and brought some tasty beet soup with cream. The sick man sat up by himself and began to spoon the soup. Would you believe it! He had a very good appetite.

Meanwhile the mourners slipped out one after another. This sort of jest was not to their liking.

The sick man spooned up the beets and wiped his mustache.

"More?" said his wife, stroking his gray hair.

"If you will..."

His wife brought another bowl in, with more cream, made tastier yet.

She had scarcely given him the beets, when a girl ran in breathlessly and cried out:

"Mistress, the cook house is on fire!"

The mistress jumped to the window and saw clouds of gray smoke billowing from the top of the cook house.

"Oh, Lord!"

She had scarcely given him the out, berating the hired man for stupidly setting fire to the cook house while making beer.

There was a great tumult in the yard. The neighbors rushed over, shouted, yelled, clanged pails, and the cook house blazed as if it were drenched in gasoline. When the straw roof caught fire, there was ing for the fire brigade to do but protect the other buildings from the tect the other buildings from the sparks. But the wind blew in a favorable direction and there was no great danger to the buildings.

"Who set fire to it?"

The people turned around: the sick man had groped his way outside. He had finished his beets, taken his cane, and tottered out. He was all nimbleness now, giving orders, urging the others on, himself about to take up a pail.

But what was this! He saw a strange thing: the cook house roof was already burned away and a coffin burned merrily in the loft. A real coffin, and meant for him! The last millstone was lifted from the man's chest. His whole face beamed with a smile. What luck he had this day! He nudged a neighbor standing beside him and pointed:

"It's burning!"

Edited and translated
by Milton Stark

LITHUANIANS MAKE NEWS

Two essays by Lithuanian scholars appear in the latest edition of the Encyclopedia Britannica (Vol. 3). One, written by Dr. Marija Alseikaitė Gimbutienė, describes the history of the Balts; the other, by Dr. Antanas Salys, professor at Philadelphia University, describes the Baltic languages.

Ben. Babrauskas, chairman of the Lithuanian Writers' Society, has written an article for the University of Oklahoma publication "Books Abroad". The article is one of a series on the literature of foreign countries. Space is also given to Latvia and Estonia.

Dr. A. Šešplaukis, known under the pen-name of A. Tyruolis, will give a course in the Lithuanian language and grammar at Columbia University this semester. He recently published a grammar for Lithuanian schools and is now preparing a Lithuanian literature reader.

Jonas J. Karys, authority on Lithuanian numismatics and author of "The Money of Independent Lithuania", has prepared a new work entitled "Money of Ancient Lithuania". It is the product of 17 years research and takes in the history of Lithuanian money and numismatics from the most ancient times to the beginning of the 18th century, when Lithuania was occupied and foreign money introduced. The book is profusely illustrated.

CROSSES

A Powerful Novel of Intrigue and Violence in Communist-Subjugated Lithuania, Written by One of Lithuania's Master Stylists, VINCAS RAMONAS. Illustrated, Limited Edition—Handsomely Bound—Authographed by the Translator, MILTON STARK.

Price: \$4.00
LITHUANIAN DAYS PUBLISHERS
9204 S. Broadway
Los Angeles 3, Calif.

Elena Tumienė, who studied in Lithuania and Germany, graduated this spring from Immaculate Heart College, Los Angeles. She is now teaching English and Literature at Paramount Senior High School and working on her Master's degree. She is also writing a book of verse, "Kings and Saints".

Artist Antanas Kairys was one of 12 prize winners out of 307 in an exhibit of Brazilian art in Sao Paulo. He submitted a still life painting.

Sculptor Antanas Mončys, who lives in France, is working on the restoration of the Cathedral of Metz.

Dr. Antanas Musteikis has been assigned a teaching position in Sociology at a Catholic college in Buffalo, N. Y.

Dr. Aleksandras Plateris has been invited to teach in the Dept. of Sociology at Chicago University. Dr. Plateris was formerly assistant to Prof. Janulaitis in the History of Law at the University of Vytautas the Great, Kaunas, Lithuania. Dr. Plateris earned his degree at Chicago University.

Chairmen of the German division of the Lithuanian Community of the World met this summer in Zurich, Switzerland and decided to organize an itinerant Lithuanian cultural exhibit and a series of art shows in Switzerland and Paris.

Among the Lithuanian books published since summer of this year: "Negestis", a novel by Nelė Mazalaitė, Lithuanian Catholic Book Club, Chicago; "Pasakojimai", stories by A. Vaičiulaitis, Venta Publishers, Germany; "Grožvylės Meilė", collected stories, "Paslėpta žaidė", a novel, 2nd ed., both by P. Crintaitė; "Kražių Skerdynės", a novel by J. Marcinkevičius, 2nd ed.; "A'torių Šešėly", a novel by V. Mykolaitis Putinas, 3rd ed. The first tome of Bern. Brazdžionis' historical anthology of Lithuanian prose is forthcoming from the Lithuanian Cath. Book Club. Terra Publishers of Chicago will soon publish the late J. Savickis' 2-tome work "Žemė Dega".

Wood-cut #23 by V. O. Virkau
V. O. Virkau medžio raiž. be vardo #23,
LITHUANIAN AFFAIRS IN THE AMERICAN PRESS

New York News, April 16. Item "A Gesture of Friendship /A three-day international meeting of the Christian Democratic Union of Central Europe was opened by Mayor Wagner yesterday at the Cernegi Endowment for International Peace... Symbolizing an old European custom, two girls in Lithuanian native costume (Linda Grigas, Irena Banaitis) greeted Wagner, offering him bread and salt. Wagner told the 100 members of the organization that it is 'only a matter of time' until the Iron Curtain countries will be liberated."

Elizabeth Daily Journal, April 13. Sports item "Basketball Champions: Sts. Peter and Paul's cagers who won regular-season title in Recreation Class AA League. Left to right, front row: Edward 'Buzzy' Fox, Matt Stankewich, Rev. Michael G. Kemezis, pastor; Walt Kelly. Rear row: Al Green, Al Burke, Johnny Kunka, Al Murawski, Bob Murawski."

P. Labanauskas, Voice of America official, shown tape-recording broadcasting material for transmission to occupied Lithuania. Assisting him is Rev. T. Žiūraitis, O.P.
P. Labanauskas, "Amerikos Balso" red., šią vasarą užrašė daug lietuviškų įvykių. Jam talkininkauja T. Tomas Žiūraitis, O. P.

For Insurance on House, Car, Furniture or Liability
CALL PLymouth 4-1377

ANTHONY F. SKIRIUS
General Insurance Agent
Real Estate - Tax Service

Office:
9204 SO. BROADWAY
LOS ANGELES 3, CALIF.

VLIK radio information staff in conference in Reutlingen, Germany, Aug. 1-2. First row: Executive Committee members; in back: radio directors from Rome, Madrid, and the Vatican, with Italian editor of information bulletin Elta.

Vliko Vyk. Tarybos š. m. rugp. 1-2 d. Reutlingene Vliko būste suruoštos Radijo skyriaus bendradarbių konferencijos dalyviai: priešaky Vyk. Tarybos nariai, toliau: Eltos italų k. red. kun. V. Mincevičius, Vatikano radijo liet. transl. vedėjas dr. J. Gailius, Madrido radijo liet. programos redaktorius, Radijo sk. vyr. red. S. Miglinas.

LITHUANIAN AFFAIRS IN THE AMERICAN PRESS

Toronto Daily Star, ...Can., July 15. "Prom' Features Premiere Of New Patriotic Melody /A new Canadian patriotic song — 'God Bless Canada' — had its premiere at last night's Prom concert at Varsity arena. It was sung by Vaclovas Verikaitis, featured baritone, backed by the Prom orchestra under the baton of Victor Kolar. / Vaclovas Verikaitis, a Canadian of Lithuanian descent, is widely known to radio listeners for his part in the weekly program, 'Songs of My People.' In addition to his duties as choir conductor and organist at Toronto's Lithuanian Church of the Resurrection, Verikaitis has presented solo recitals in Canada and the United States. / For last night's concert he chose a selection from Handel's 'Samson', La Calumnia from 'The Barber of Seville' and four folk songs in Russian, German, Lithuanian and English. All were sung with vigor and understanding in Verikaitis's resonant bass baritone. He was competently accompanied at the piano by Simeon Joyce." Also notice in The Telegram.

Elizabeth Daily Journal, April 22. Photo and item "3 Linden Parish Girl Scouts Given Top Awards at Linden /Linden — Three members of Girl Scout Troop 103, sponsored by St. Elizabeth's Church, received the 'curved bar', highest award in girl scouting, Wednesday night at the 6th annual court of awards held for the four troops at the church. . / The girls receiving the awards were Barabara Baykowski, Mary Margaret Poper and Justine Piungis. The leader is Mrs. John Plungis."

Elizabeth Daily Journal, March 28. Photo and article "Metals Unit Post To Ex-City Man /Dr. Anton Brasunas, son of Mr. and Mrs. Anton Brasunas of 1072 Bond St., has been named director of educational activities for the American Society for Metals, largest engineering society in the nation, it was announced today."

STATEMENT REQUIRED BY THE ACT OF AUGUST 24, 1912, AS AMENDED BY THE ACTS OF MARCH 3, 1933, AND JULY 2, 1946 (Title 39, United States Code, Section 233) SHOWING THE OWNERSHIP, MANAGEMENT, AND CIRCULATION OF

Lietuvių Dienos (Lithuanian Days), published monthly except July and August at

Los Angeles, California for October, 1955.

1. The names and addresses of the publisher, editor, managing editor, and business managers are:

Publisher Anthony F. Skirius, 18407 Domino St., Reseda, Calif.

Editor Bernardas Brazdžionis, 115 1/2 E. 87 Pl., Los Angeles, Calif.

Managing editor Bernardas Brazdžionis, 115 1/2 E. 87 Pl., Los Angeles, Calif.

Business manager Juozas Urbonas, 9204 So. Broadway, Los Angeles 3, Calif.

2. The owner is: (If owned by a corporation, its name and address must be stated and also immediately thereunder the names and addresses of stockholders owning or holding 1 percent or more of total amount of stocks. If not owned by a corporation, the names and addresses of the individual owners must be given. If owned by a partnership or other unincorporated firm, its name and address, as well as that of each individual member, must be given.) —Anthony F. Skirius, 18407 Domino St., Reseda, Calif.

3. The known bondholders, mortgagees, and other security holders owning or holding 1 percent or more of total amount of bonds, mortgages, or other securities are: (If there are none, so state.) —None.

4. Paragraphs 2 and 3 include, in cases where the stockholder or security holder appears upon the books of the company as trustee or in any other fiduciary relation, the name of the person or corporation for whom such trustee is acting; also the statements in the two paragraphs show the affiant's full knowledge and belief as to the circumstances and conditions under which stockholders and security holders who do not appear upon the books of the company as trustees, hold stock and securities in a capacity other than that of a bona fide owner.

5. The average number of copies of each issue of this publication sold or distributed, through the mails or otherwise, to paid subscribers during the 12 months preceding the date shown above was: (This information is required from daily, weekly, semiweekly, and triweekly newspapers only.) — — —

Anthony F. Skirius (Signature of editor, publisher, business manager, or owner).

Sworn to and subscribed before me this 22 day of September, 1955.

(Seal) John R. Nash, Notary Public.
In and for the County of Los Angeles,
State of California.

My Commission expires Oct. 3, 1957.

BRIDGE OF LYDAVĖNAI, pre-war Lithuania.

Lydavėnų tiltas Lietuvoje, nepriklausomybės metais. Foto V. Augustino

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMOS

Chicago, Ill.

Sophie Barcus Radio Hours

Chicago - WGES - 1390 kilocycles

Mo. - Fri. 8:45 - 9:30 A. M.

Sat. - 8:30 - 9:30 A. M.

Mondays (Lietuviškos vakaruškos)

7:00 - 8:00 P. M.

Sophie Barcus, 7121 So. Rockwell,

Chicago 29, Ill. - Tel. 42413

MARGUTIS - Kasdieninė Lietuvių Radijo Programa

Cicero - Chicago — WHFC — 1450 kilocycles

Programa kiekvieną vakarą 9:15 val.

Ketvirtadieniais dvi programos: 7:00 ir 9:15

Sekmadeniais 1:00 p. m.

Vedėja - Lilija Vanagaitienė

Margutis - 6755 S. Western Ave., Chicago, Ill.

Telef. GROvehill 6-2242

The Saltimieras Lithuanian Show

Chicago WGES - 5000 Watt - 1390 kc

Monday thru Friday from 8:00 to 8:30 P. M.

No recordings - Live talent only

Paul B. Saltimieras, Director

6801 So. Talman Ave., Chicago 29, Ill.

Telephone Financial 0650

Rochester, N. Y.

Lietuvių Radijo Klubas

Rochester, N. Y. - WHEC - 1460 kilocycles

Programa transliuojama kiekvieną sekmadienį

9:00 iki 9:30

Pirm. Pranas Saladžius, 309 Alphonse St.

Sekr. Pranas Puidokas, 38 St. Jacob St.

Kas. Albinas Apanavičius (Apton), 349 Bernard St.

Vaid. narys Valerijonas Vitkus, 787 Hudson Ave.

Programos vedėjai: R. Vilnūnaitė, D. Podelytė, Br.

Krokys, St. Ilgūnas.

Baltimore, Md.

Lietuvių Melodijos Valandėlė

Baltimore, Md. - WBMD - 750 kilocycles

Sekmadeniais 12:30 - 1:00 vidurdienį

Šios programos vedėjai: Albertas Juškevičius, 4515

Wilmslow Rd., Baltimore 10, Md.,

Phone Tuxedo 9-8693;

Kęstutis Laskauskas, 809 Scott St., Baltimore 30, Md.

Phone SARatoga 7-7963.

So. Boston, Mass.

LAISVĖS VARPAS

Naujosios Anglijos lietuvių kultūrinė radijo programa

Boston 15, Mass - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadeniais 12:30 iki 1:00 val. pietų metu

Vedėjas - P. Viščinis

31 Bunker Ave., Brockton 4, Mass.

Tel. Brockton 8-1159-R

Lietuvių Radio Korp. Programa

Boston, Mass. - WBMS - 1090 kilocycles

Sekmadeniais 12:00 iki 12:30 val. per pietus

Muzika, dainos ir Magdutės pasaka

Direktorius S. Minkus

502 E. Broadway, So. Boston 27, Mass. Tel. SO. 80489

Brooklyn, N. Y.

Lithuanian Radio Program

Brooklyn, N. Y. - WWRL - 5000 kilocycles

Programos pradžia kiekvieną

šeštadienį (Saturday) 1 val. 30 min. po pietų

Joseph Ginkus, Director

495 Grand St., Brooklyn 11, N. Y. - Tel. EV. 4-9293

Cleveland, Ohio

Lietuvių Radijo Klubas

gimtojo žodžio ir lietuviškosios muzikos

programą transliuoja kiekvieną penktadienį

7:30 iki 8:15 per WDOK, banga 1260

Klubo pirmininkas Juozas Stempušis, 1152 Dallas Rd.,

telef. SW 1-2245

Programos vedėjas Balys Auginas, 1359 E. 94th St.,

telef. CE 1-5904

Detroit, Mich.

"Baltic Melodies"

Detroit - WJLB - 1400 kilocycles

Saturdays 8:30 - 9:15 P. M.

Director Helen Rauby

16926 Pinehurst, Detroit 21, Mich.

Telephone UNiversity 1-1072

"Lithuanian Melodies"

Ann Arbor - WPAG - 1050 kilocycles

Sundays 1:00 - 1:30 P.M.

Director Ralph Valatka

15756 Lesure Ave., Detroit 27, Mich.

Telephone BRoadway 32224

Toronto, Ont., Canada

Tėvynės Prisiminimai

CHUM - 1050 banga - Toronto, Ont., Canada

Šeštadieniais nuo 3 val. iki 4:15 po pietų

Programos vedėjas J. R. Simanavičius, 77 Salem Ave.,

Toronto, Ont., Telefonas OL - 1274

HELEN'S HOUSE OF BEAUTY

HELEN MOCKUS

1722 WESTERN AVE.

Phone HO. 9-4600

HOLLYWOOD 27, CAL.

Los Angeles, Calif.

Lithuanian Melody Hour

KOWL - 1580 kilocycles - Santa Monica, Calif.

Saturdays - 10:00 - 10:30 A. M.

Direktorius Bruno Gediminas, 1827 1/2 N. Western Ave.,

Los Angeles 27, Calif. Phone HO. 9-4150

Reikalų vedėjas - George Rudelis, 5027 Zelzak St.,

Encino, Calif.

Programos vedėjas - Bronius Dūda, 1315 McCollum St.,

Los Angeles 26, Calif.; Phone DU. 2-1595

New York - New Jersey

"Lietuvos Atsiminimų" Radijo Valanda

girdima kiekviena šeštadienį, 4:30 - 5:30 val. popiet

iš New Yorko stoties WEVD - 1330 kil., ir 97.9 meg. (FM)

Direktorius - Jokūbas J. Stukas

1264 White St., Hillside, N. J.

Tel. WAverly 6-3325

Philadelphia, Pa.

Lietuvių Bendruomenės Radijo Programa

Bendruomenės Balsas

Philadelphia, Pa. - WDAS - 1400 kilocycles

Programa sekmadieniais nuo 3 val. 30 min. po pietų

iki 4 val.

Duoda kultūrinės bei politinės apžvalgas, žinias,

muziką, skelbimus.

Visais reikalais rašyti:

Mr. B. Raugas, 517 Greenwich St., HO. 74178

Pusvalandžius redaguoja: J. Janulaitis, K. Kazlauskas,

A. Klimas, V. Muraškauskas, B. Raugas, J. Skladaitis

ir A. Šileika.

Pittsburgh, Pa.

The First Lithuanian Radio Program in

Pittsburgh, Penn.

Pittsburgh, Penn. - WPIT - 730 kilocycles

Sekmadeniais nuo 12:30 iki 1:00 po pietų

Programos vedėjai - Povilas ir Gertruda Dargiai

Visais reikalais kreiptis: 110 The Boulevard,

Pittsburgh 10, Penn. Tel. PLantation 1-1537

Lithuanian Catholic Hour

Pittsburgh Pa., - WLOA - 1550 kilocycles

Sundays - 1:30 - 2:00 P. M.

Produced by Knights of Lithuania

Pittsburgh District

WLOA, Braddock, Pa.

Young Lithuanians of Pittsburgh Radio Program

Pittsburgh, Pa. — WHOD - 860 kilocycles

Sekmadeniais nuo 4:30 iki 5:00 P. M.

Direktorius J. Žilinskas, 2200 Sarah St., Pittsburgh

3, Pa.

Dir. pav. K. Pukas, 1503 Electric Ave., East Pitts-

burgh, Pa.

Programos vedėjas Pranas Saldukas, 5523 Howe Street

(Shadyside), Pittsburgh, Pa.

"YOUR FAVORITE LITHUANIAN AND AMERICAN

MELODY HOUR"

Pittsburgh, Pa. - WHOD - 860 kilocycles

Šeštadieniais nuo 6:00 iki 6:30 P. M.

Produced by: Pranas Saldukas, Jurgis Žilinskas, and

Kostas Pukas.

Waterbury, Conn.

"Lithuanian Memories"

Waterbury - WWCO - 1240 kilocycles

Saturdays - 6:35 to 7:30 P. M.

Director Dr. M. J. Colney

148 Grand St., Waterbury 5, Conn.

Lietuviams patarnauja jau 25 metus

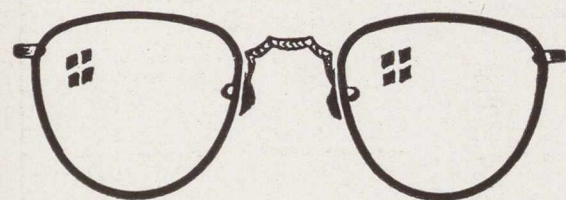

JONES & HAMROCK MORTUARY

731 W. WASHINGTON BLVD. LOS ANGELES 18

NEW TELEPHONE NUMBER

Richmond 9-6091

EYES EXAMINED GLASSES FITTED

DR. MICHAEL HOLLINGER

Optometrist

329 W. FIFTH STREET, LOS ANGELES, CAL.

Phone MUtual 1056

Pirma Lietuvių Istaiga Los Angeles

COWLEY & CASPER

Laidotuvių Namas

935 W. Washington Blvd. Los Angeles
Richmond 9-1061 Richmond 9-1062

MICHIGAN FARM CHEESE DAIRY, INC. FOUNTAIN, MICH.

JOHN ANDRULIS, President

ANGIE ANDRULIS, Vice-President

Gaminami tikri ir nepaprastai skanūs
lietuviški sūriai. Užsisakykite, tada patys
įsitikinsite.

ŠV. MYKOLO BAŽNYČIA VILNIUJE